

Möjligheternas **BOTKYRKA**

Socialdemokraterna i Botkyrka

Kommunalpolitiskt handlingsprogram
2010-2014

Innehållsförteckning:

1. Möjligheternas Botkyrka.....	3
1.1 Individens frihet kräver rättvisa.....	3
1.2 Framtidens Sverige finns i Botkyrka.....	3
1.3 På väg mot ett hållbart Botkyrka.....	4
2. Fler jobb i Botkyrka.....	5
2.1 Livslångt lärande ger fler jobbchanser.....	5
2.2 Entreprenörernas kommun.....	6
2.3 Bättre näringslivsklimat i Botkyrka.....	6
2.4 Barnsligt spännande familjepark.....	8
2.5 Kreativa näringar ger fler jobb.....	8
2.6 Socialt företagande ger mervärden.....	9
3. Välfärd med kvalitet och mångfald i Botkyrka	10
3.1 Social sammanhållning i Botkyrka	10
3.2 Kvalitet i verksamheten – med valfrihet	11
3.3 Mönsterarbetsplatser i Botkyrka	12
3.4 Folkhälsa kräver jämlikhet.....	12
3.5 Bred dialog och delaktighet ger resultat.....	12
4. Bra uppväxtvillkor för flickor och pojkar i Botkyrka	14
4.1 Rätt att ha kul i Botkyrka	14
4.2 Kunskap är makt och kunskap är frihet	14
4.3 Ett barnvänligt Botkyrka.....	15
4.4 Pedagogisk mångfald i grundskolan.....	16
4.5 Gymnasieskolor med spets i Botkyrka	17
4.6 Våga ge utrymme för ungas kreativitet.....	18
4.7 Öppna dörrar till vuxenlivet	19
5. Många möjligheter för äldre i Botkyrka.....	21
5.1 Rättvisa villkor för pensionärer	21
5.2 Kultur och motion för en bättre hälsa	21
5.3 Mer gemenskap och mer livskvalitet.....	22
5.4 Vård och omsorg efter behov	22
5.5 Tryggt boende för äldre i alla stadsdelar	23
6. Njut av livet i Botkyrka	24
6.1 Attraktivt boende för alla.....	24
6.2 Utveckla alla kommunens stadsdelar.....	27
6.3 Framtidens stad finns i Botkyrka	27
6.4 Ett trivsamt och tillgängligt Botkyrka.....	28
6.5 Gott om plats för kultur och idrott	29
6.6 Natur och upplevelser för en aktiv fritid.....	29
7. Lev klimatsmart i Botkyrka	31
7.1 Botkyrka - fossilbränslefri kommun.....	31
7.2 Bättre villkor för gående och cyklisterna.....	32
7.3 Investera i mer modern kollektivtrafik	32
7.4 Energieffektivisering – lönsam investering.....	33

1. Möjligheternas Botkyrka

Botkyrka är långt ifrån lagom. Mångfalden och den kreativa kulturen ger kraft. Vi socialdemokrater vill investera i framtidens jobb och kunskaper. I vårt Botkyrka blir drömmar till verklighet. Ett hållbart Botkyrka kräver rättvisa. Vi tror på möjligheternas Botkyrka.

1.1 Individens frihet kräver rättvisa

Vi socialdemokrater vill att alla människor ska vara fria att forma sina egna liv. Alla ska kunna följa sina bästa stämningars längtan, med respekt för andra människors val och ansvar för det som är gemensamt. Socialdemokratin är i ständig opposition mot orättvisor. Frihet och jämlikhet förutsätter varandra. Om ökad frihet för den ene betyder större ofrihet för den andre så har inte friheten vuxit – då har klyftorna vidgats mellan människor.

Att förlora jobbet är ett allvarligt hot mot individens frihet. På samma sätt riskerar varaktig sjukdom att begränsa individens frihet. Målet om arbete åt alla är mer aktuellt än någonsin. Vid förändringar i livet är det avgörande att det finns en ekonomisk trygghet för individen att ta sig vidare. Genom en fullgod arbetslöshetsförsäkring eller sjukförsäkring ges individen en chans. Vid arbetslöshet är allas möjlighet till utbildning helt avgörande. Kunskap är den viktigaste nyckeln för individens frihet.

Den borgerliga politiken i riksdag och landsting har lett till större otrygghet och ökade klyftor. När behoven inte får styra blir folkhälsan och jämlikheten lidande. Det ger ingen tillväxt och utveckling. Det är inte värdigt ett välfärdsland som Sverige. I Botkyrka lämnar vi ingen utanför. Vi har en politik för jobb genom utbildning och investeringar och trygghet genom välfärd efter behov. Klarar vi jobben så klarar vi ekonomin och då klarar vi också välfärden.

1.2 Framtidens Sverige finns i Botkyrka

Botkyrka är en rik kommun, med en unik mångfald av olika livserfarenheter, kulturer, religioner och språk. I Botkyrka är det naturligt att våga mer – att pröva även okonventionella lösningar.

Vi vill ge alla flickor och pojkar, kvinnor och män, oavsett social och etnisk bakgrund möjlighet att mötas och utvecklas på lika villkor. Vi vill göra Botkyrka till en kreativ mötesplats för alla. Vårt arbete för ett jämställt Botkyrka fortsätter. Varannan man/kvinna är en självklar princip i vårt parti. Kommunens interkulturella kraft ska lyftas fram – mångfalden är en konkurrensfördel. Aktiv flerspråkighet i alla våra skolor ger ett försteg inför framtiden. Lagen om minoritetsspråk ska aktivt tillämpas. Etnisk representativitet i kommunen är en fråga om trovärdighet. Vårt parti visar vägen. I Botkyrka ska det råda nolltolerans mot alla former av diskriminering.

I Botkyrka möts stad och land. Vi vill ta tillvara kommunens unika kvaliteter. Vi vill forma framtidens hållbara stadsmiljöer i Botkyrka, med kreativ närhet mellan människor, verksamheter och miljöer.

Kommunens tre tätbebyggda områden – ”Botkyrkastaden”¹, Tullinge och Tumba – har alla förutsättningar att växa. Grödinges vidsträckta natur ska bevaras och tillgängliggöras för alla invånare att njuta av.

1.3 På väg mot ett hållbart Botkyrka

Ett hållbart Botkyrka handlar om hur vi idag ska kunna njuta av livet i Botkyrka utan att förstöra för kommande generationer och dagens barn och unga. Vi vill både ge barn och ungdomar en tydlig röst i vårt arbete att utveckla Botkyrka och ta tillvara äldres ovärderliga erfarenheter och idéer när det gäller framtidens utmaningar. Vi vill fortsätta utveckla formerna för dialog med boende och verksamma i Botkyrka. Vi socialdemokrater är övertygade om att vi gemensamt och tillsammans med traditionella och nya folkrörelser kan klara de globala utmaningarna och göra utvecklingen hållbar – ekonomiskt, socialt och miljömässigt.

Vi socialdemokrater har antagit utmaningen att göra vår kommun till ett hållbart föredöme. Vi tog initiativ till det arbete som ledde fram till att kommunfullmäktige våren 2007 antog dokumentet ”Ett hållbart Botkyrka”, med sex långsiktiga utmaningar för ett hållbart Botkyrka². Hållbar utveckling handlar om att förena ekonomisk tillväxt med social rättvisa och omsorg om vår miljö – och jordens klimat. En ohämmad ekonomisk tillväxt på bekostnad av miljön kan aldrig vara hållbar. Investeringar i miljö- och klimat skapar nya jobb. Vi socialdemokrater accepterar inte en tillväxt som bara kommer ett fåtal till del, som leder till ett samhälle med ökade klyftor. Vi ska skapa ett samhälle som håller ihop.

En politik för en hållbar utveckling handlar om samhällsbyggande för en gemensam framtid. Den handlar om att ställa medborgarrätten framför äganderätten, det gemensamma perspektivet framför det kortsiktiga vinstintressets. Den handlar om alla människors rätt till sysselsättning, välfärd och trygghet och att samtidigt vara varsam med jordens resurser och de ekologiska systemen.

(Anna Lindh, ”Morgondagens miljöpolitik – en väg till nya möjligheter, 2000)

¹ Botkyrkastaden – ett samlingsbegrepp och en ambition för stadsdelarna i ”norra” Botkyrka; Alby, Fittja, Slagsta, Hallunda/Norsborg och Eriksberg.

² Sex långsiktiga utmaningar för ett hållbart Botkyrka: *Botkyrkaborna har arbete, Botkyrkaborna känner sig hemma, Botkyrka har de bästa skolorna, Botkyrka bidrar inte till klimatförändringarna, Botkyrkaborna är friska och mår bra, Botkyrkaborna har förtroende för varandra och för demokratin.*

2. Fler jobb i Botkyrka

”Vi sätter jobben först. För klarar vi jobben så klarar vi svensk ekonomi, och då kan vi också klara välfärden.” (Partiordförande Mona Sahlin vid partikongressen 2009)

2.1 Livslångt lärande ger fler jobbchanser

Vår jobbskapande politik utgår från att samhället ständigt förändras, och vinner på att utvecklas. Det kräver att människor ges möjlighet att ställa om. Det kräver bryggor från utbildning till jobb eller från ett jobb till ett annat. Den borgerliga politiken att skära ner på stödet till den kommunala vuxenutbildningen och arbetsmarknadsåtgärder leder åt fel håll – bokslutet över den senaste mandatperioden visar på ökade klyftor, trots borgerliga löften om ett minskat utanförskap.

Vi socialdemokrater har en politik för jobb. Investeringar i kunskap ger trygghet i förändring. Arbets- och kompetenscenter i Botkyrka är en viktig lokal kraft i det arbetet. Vi socialdemokrater vill skapa en kompetensförsäkring som omfattar alla löntagare och bygger på arbetslinjen. Vi vill bygga om delar av arbetsförmedlingen till en kompetensförmedling, som ska fungera för alla, inte bara vid arbetslöshet utan även när man vill byta jobb eller hitta en relevant utbildning. Vi vill även verka för en bättre samverkan mellan kommunen, arbetsförmedlingen och försäkringskassan – en slagkraftig organisation med individens behov och rätt till arbete i centrum. Botkyrka har genom kommunens medborgarkontor gått före i det arbetet.

Ingen under 25 ska behöva gå sysslös utan arbete eller möjlighet till utbildning. Vi ska erbjuda sommarjobb för ungdomar för att ge en kontakt med arbetslivet. Vi ska även medverka till praktikplatser inom kommunen, privat näringsliv och sociala företag och se till att Botkyrkas unga avslutar sin gymnasieutbildning. Ungdomsarbetslösheten i Sverige har på några få år skjutit i höjden. Idag ligger Sverige bland de sämre i jämförelse med andra EU-länder. Får man ett jobb är det ofta kortvariga jobb och osäkra anställningsformer. Det försvårar för ungdomar att flytta hemifrån och det försvårar för ungdomar att vara självständiga.

Sverige ska ha en generös och solidarisk migrationspolitik. Botkyrka kommun har genom åren tagit ett stort ansvar, vilket har berikat vår kommun med en unik mångfald av erfarenheter och kompetenser. Vi kan aldrig acceptera att människor som kommer till Sverige inte snabbt får en förankring i samhället, via jobb eller annan sysselsättning. Genom validering av utbildningar och yrkeserfarenhet tar vi tillvara kompetensen hos fler Botkyrkabor. Svenska för invandrare (SFI) ska fortsätta utvecklas med mer av inriktning mot olika yrken.

Sverige behöver ett kunskapslyft. Vi socialdemokrater vill investera i människors kunskap, och förmåga att ställa om på en föränderlig arbetsmarknad.

Vi ska använda den kommunala verksamheten för att se till att fler får arbete eller praktik. Det råder inte brist på arbetsuppgifter. Vi socialdemokrater har tagit ett viktigt steg genom att vid upphandlingar kräva att entreprenörer erbjuder ungdomar en traineeplats. Vi måste söka de okonventionella lösningar som

gör att människor får in en fot på arbetsmarknaden. Den offentliga upphandlingen kan användas aktivt för att driva på för social rättvisa och ansvar för miljön, inte bara för mesta möjliga verksamhet för varje skattekrona.

2.2 Entreprenörernas kommun

I Botkyrka blir drömmar till verklighet. Att få leva sin dröm är den starkaste drivkraften hos många entreprenörer; att få vara "sin egen", att få visa att man kan och att det går, att skapa något som växer, att tjäna pengar. Detta leder till att många företag startas och växer med fler anställda. Framväxten av nya jobb sker i allt större utsträckning i de mindre företagen. Vi vill att fler vågar ta steget att bli egen företagare. Det måste bli lättare att kombinera anställning med eget företagande.

I Botkyrkas närhet finns några av Stockholms främsta tillväxtområden. Vårt läge i regionen är gynnsamt för hela kommunen. Idag har kommunen några större företag, varav några har en mycket lång historia i Botkyrka. Utöver dessa finns ett stort antal små och medelstora företag. Runtom i kommunen, varje dag, föds nya idéer och stora värden skapas. På senare år har ett stort antal företag inom kreativa näringar etablerat sig i kommunen. Subtopia i Alby ska fortsätta utvecklas. I Botkyrka ska företag ges möjlighet att starta och växa. Kreativa entreprenörer, gärna med internationell prägel och ett stort engagemang för miljö och klimat hittar sin naturliga plats i Botkyrka.

Vi vill börja från början och tidigt väcka ungas nyfikenhet för entreprenörskap. Elever ska få färdigheter för att starta och utveckla företag. Vi vill uppmuntra elever att söka affärsidéer genom en fortsatt satsning på entreprenöriellt lärande i skolan, sommarlovsentreprenörer med mera. I Subtopia finns ett starthus för entreprenörer inom olika kreativa näringar. Vi vill även starta en entreprenörskapsakademi. Genom en fortsatt satsning på entreprenörskap kan vi bidra till nya branschers framväxt och etablering i Botkyrka. Det ger jobb och framtidstro.

Det ska även finnas möjlighet för äldre att få delta i arbetslivet efter pension. Äldre har ovärderliga erfarenheter från yrkeslivet. Att jobba efter pensionering kan vara ett sätt att dryga ut sin pension och ett sätt att känna sig behövd. Andelen förvärvsarbetande framöver kommer att minska. Fler i arbete ger samhällsekonomiska vinster. Övergången från ett aktivt yrkesliv till pension måste ske i samförstånd med varje individ och dennes förutsättningar och önsningar.

2.3 Bättre näringslivsklimat i Botkyrka

Vi socialdemokrater vill fortsätta vårt arbete att locka nya företag till kommunen. Här finns en unik kompetens, i en region i stark tillväxt. Befintliga företag ska ges utrymme att växa och utvecklas.

Kommunens service till näringslivet ska förbättras. Numera sker all myndighetshantering samordnat mellan plan, bygglov och miljö. Det ger företagen en större tydlighet om vad kommunen vill och handläggningen förenklas. I Botkyrka ska det vara enkelt att förverkliga idéer. Kontakten mellan kommunen och näringslivet och dess organisationer ska utvecklas. Innovativa nätverk, stöd till nya

branscher, frukostmöten och kreativa workshops är några exempel. Vi vill stimulera nätverk inom nya branscher såsom kreativa näringar och miljöföretag. Särskilt kvinnligt företagande ska uppmuntras.

Kommunen ska ha en god planberedskap. Vi ska fortsätta arbetet att få fram ny mark för etablering av företag. De lediga tomter som finns räcker inte till. Därför pågår ett flertal planprocesser i kommunen. Vi välkomnar nya företag till Botkyrka. Vårt fina etableringsläge ger oss möjlighet att locka ansvarstagande företag som vill bidra till ett mer hållbart Botkyrka.

Botkyrka kommun deltar aktivt i arbetet att utveckla Flemingsberg som "ett av Stockholmsregionens mest betydelsefulla centrum för utbildning, kunskapsintensivt näringsliv, vetenskap och nyföretagande." Tullinge finns i närheten av en regional stadskärna med potential att inom en 20-årsperiod ha bortåt 30 000 arbetsplatser och ett stort utbud av bostäder, service, handel och nöjen. I Riksten planeras en ny företagspark med målet att locka kunskapsintensiva företag, gärna med ursprung i forskningsmiljöerna i Flemingsberg. Med den nya förbifarten runt Tullinge skapas nya attraktiva etableringslägen.

Stadsdelarna Alby, Fittja, Slagsta, Hallunda/Norsborg och Eriksberg är, via motorvägen och tunnelbanan, direkt länkade med Kungens Kurva/Skärholmen och Stockholms stadsdelar i söder. Med Förbifart Stockholm kommer intresset att öka ytterligare. Utmed motorvägen finns gott om plats för etableringar med bästa läge. Nya etableringar ger möjlighet att planera för en överdäckning av motorvägen. I Eriksberg lockas nya företag att etablera sig av den nya etableringen vid Hågelby. Här kan vi bygga Stockholms nya entré. I Fittja/Slagsta utvecklas nya verksamheter på bägge sidor om vägen. Här kan vi bygga Stockholms nya sjöstad, med både företag och bostäder. I hjärtat av norra Botkyrka kan vi bygga en ny stadskärna med bostäder, företag, kultur, idrott och upplevelser.

I Tumba pågår planeringen för en förnyelse och expansion av Tumba centrum. När ABC-husen har rivits öppnas möjligheter för nya verksamheter i den delen av centrala Tumba. Vi vill ta ett samlat grepp om Dalvägen som stråk för företag och verksamheter. Vi vill tillsammans med Vägverket bygga om vägen för bättre framkomlighet, trafiksäkra korsningar och en trevligare gatumiljö. En stadsmässig gata kan även öppna upp för nya attraktiva bostäder utmed delar av sträckan.

För att hela Botkyrka ska kunna utvecklas måste kommunikationerna utvecklas, både inom kommunen och med övriga Stockholm. Det är hög tid att även södra Stockholm får del av infrastrukturpengarna för Stockholm. Spårväg Syd måste påbörjas snarast. Då kan spårvägen byggas vidare från Flemingsberg till Tullinge, Riksten, Tumba, Alby, Hallunda, Fittja och vidare mot Kungens Kurva/Skärholmen.

Vi behöver bättre tvärförbindelser i vår del av Stockholm. Även Södertörnsleden är viktig för Botkyrka. Då kan tung trafik och farliga transporter ledas den vägen. Vi kan dock aldrig acceptera att Masmolänken leder till ökad trafik i Botkyrka. Framkomligheten på Huddingevägen måste förbättras. Första etappen av Förbifart Tullinge kan påbörjas 2012/13. Korsningen Huddingevägen/Hågelbyleden måste förbättras. Vi fullföljer utredningen tillsammans med Vägverket om Hågelbyleden. Miljösituationen måste hanteras. En ny sträckning genom Eriksberg och en ny trafikplats vid motorvägen kan bli nödvändigt. Korsningarna vid Hågelby och Kvarnhagsvägen måste byggas om snarast. Trafiken i Vårsta kan hanteras genom att både väg 226 och 225 får nya sträckningar.

2.4 Barnsligt spännande familjepark

I hjärtat av Botkyrka finns Hågelby - ett fantastiskt område med en rik kulturhistoria och en skön naturmiljö. Med stor respekt för befintliga värden vill vi tillföra nya verksamheter och tillgängliggöra området för fler. Vi vill även genomföra en rening av sjön Aspen. Hågelby Gård ska givetvis bevaras. Genom familjen Lindgrens investering vill vi som ett första steg att Hågelbyområdet ska utvecklas med mer av upplevelser för både små barn och stora barn och betydligt bättre boendemöjligheter. I nästa steg planeras investeringar i en sagopark, ett vattenland och bättre möjligheter för olika typer av evenemang, konserter och festivaler i området. Hågelby kan utvecklas till ett av Sveriges bästa besöksmål med massor av spännande aktiviteter och upplevelser.

En förutsättning för den nya etableringen är att ridsporten kan ges minst lika bra förutsättningar för sin verksamhet på annan plats. Hogslaby och 4H-verksamheten ska lyftas fram och utvecklas.

Den nya familjeparken och de övriga investeringar den för med sig kommer att ge ett stort antal nya arbetstillfällen i Botkyrka, både vid själva uppbyggnaden av parken men även framöver när driften av verksamheten kommer igång. Familjen Lindgrens investering innebär också att intresset för Botkyrka som upplevelsekommun ökar ytterligare. Förutom den nya byggnationen i området kommer den äldre bebyggelsen att få ett välbehövligt ansiktslyft och delvis ett nytt innehåll. Med ett ökat antal besökare får det lokala näringslivet ett ökat underlag i form av nya kunder. Den nya familjeparken ger också ett ökat resande. Den ökande biltrafiken ska hanteras genom att Hågelbyleden byggs om. Vi ser också att det ökade antalet resenärer ger förutsättningar för en utbyggd spårbunden kollektivtrafik mellan Tumba och Alby. Det skulle innebära att färre blir beroende av bilen.

2.5 Kreativa näringar ger fler jobb

Botkyrka vill vara en öppen mötesplats för kreativa människor. Kommunen satsar på att stödja den växande upplevelsenäringen. I detta ingår att också profilera vår kommun som en plats värd att besöka. Vi välkomnar människor till kommunen, både som invånare och besökare. Vårt arbete att göra Botkyrka till en upplevelsekommun har lett till ett stort antal nya företagsetableringar. Bara i Subtopia-området i Alby finns idag ca 50 aktörer inom kreativa näringar och då är det bara ca 10 år sedan Cirkus Cirkör valde att etablera sig i Botkyrka. Upplevelsenäringen är en framtidsbransch.

Kultur ger näring för själen men kultur ger även ekonomisk näring till samhället. Det finns en växande marknad för kultur- och upplevelseaktiviteter. Vårt mål är att Botkyrka ska bli ett centrum för en betydelsefull och växande kulturmarknad i Sverige och i världen. Botkyrka ska vara en attraktiv plats för filmmakare, scenutövare, entreprenörer och kulturåskådare samt en plats för Botkyrkaborna att trivas på och känna sig stolta över.

Bilden av Botkyrka är och kommer alltid att innehålla många nyanser, men man ska inte underskatta värdet av de investeringar som har gjorts i att locka nya kreativa företag till kommunen. Många lyckade evenemang och ett stort antal nya företag bidrar till att lyfta fram det kreativa i bilden av Botkyrka.

2.6 Socialt företagande ger mervärden

Alla behövs i Botkyrka. Varje arbetad timme behövs. Vi ser positivt på de möjligheter en utvidgad arbetsmarknad öppnar. Vi vill ta till vara på kraften hos kooperativa och sociala företag. Sociala företag har kunskaper att fånga in personer som under lång tid har varit arbetslösa. Kommunen ska i samarbete med staten, näringslivet, ideella organisationer och sociala företag pröva olika former för varaktiga subventionerade anställningar för dem av oss som står längst ifrån arbetsmarknaden. Vi har allt att vinna på att fånga varenda förmåga i alla våra stadsdelar.

För fler jobb i Botkyrka vill vi:

- Utveckla Hågelby, tillsammans med Botkyrkaborna och intressenter
- Ta tillvara Botkyrkas guldläge för etableringar genom att planlägga ny företagsmark
- Fortsätta förbättra kommunens näringslivsservice
- Utveckla samverkan med övriga kommuner på Södertörn
- Investera i kreativt entreprenörskap genom hela utbildningssystemet
- Starta en entreprenörskapsakademi för kreativa entreprenörer
- Erbjud ungdomar praktik/trainee-platser i den kommunala verksamheten
- Uppmuntra mer social företagsamhet för att ta tillvara allas förmåga

3. Välfärd med kvalitet och mångfald i Botkyrka

”Samhällets mål, och solidaritetens, är att alla ska ha resurser nog att förverkliga de viktiga uppgifterna i livet, de stora livsprojekten. De målen har varit grunden för välfärdssamhället. De utgör grunden för ett fritt samhälle, byggt på frivilligt samarbete mellan självständiga och fria medborgare.”

Olof Palme, ”Våra framtidsfrågor”, tal vid Harvarduniversitetet, år 1984

3.1 Social sammanhållning i Botkyrka

För oss socialdemokrater är välfärden central för att skapa ett Botkyrka i sammanhållning mellan generationer och mellan samhällsgrupper. Vi vill minska klyftorna i samhället och minska skillnaderna i sociala samhällsvillkor. Vi vill verka för jämställdhet mellan kvinnor och män. Den yttersta konsekvensen av ett ojämnt samhälle är mäns våld mot kvinnor. Patriarkalt våld och förtryck, däribland hedersvåld är ett samhällsproblem som drabbar alltför många. Kommunen ska erbjuda stöd för kvinnor och tjejer som är utsatta för våld. Det krävs krafttag och en bättre samordning av kommunens insatser och det arbete som görs av frivilligorganisationer.

Den bärande principen för vår syn på välfärden är ”av var och en efter förmåga – åt var och en efter behov”. Vi socialdemokrater kommer aldrig att acceptera borgerlighetens gräddfiler inom vården, som gör att människors betalningsförmåga får styra vem som får vård först. Det är behoven som ska styra. Välfärden är till för alla Botkyrkabor, på lika villkor. Vi ska ha en omsorg i sammanhållning och motverka en indelning av människor i lönsamma och olönsamma patienter. I välfärden är vi alla lika. Välfärden är en aktiv solidaritetshandling gentemot våra medmänniskor. Kvaliteten på välfärdstjänsterna är det centrala. Driftformen har en underordnad betydelse.

Botkyrka kommun har under de senaste 15 åren haft en ekonomi i balans. Det är ett resultat av en ansvarsfull politik. Nya reformer och nya utgifter ska ske i den takt ekonomin tillåter. Finansierar välfärden gör vi gemensamt genom vår skattsedel. Full sysselsättning är en förutsättning för att bibehålla vårt välfärdsamhälle. Välfärd betalad gemensamt via skatten är betydligt smartare och mer effektivt än att var och en av oss själv bekostar skola, sjukvård och kollektivtrafik. Under vissa delar av livet är vi mer beroende av välfärd och under andra delar av livet mindre. Betalningen till välfärden och behovet av välfärden jämnar ut sig under livets gång. Vi socialdemokrater ser till att varje skattekrona används på ett effektivt och ansvarsfullt sätt. Botkyrkaborna ska ha förtroende för välfärden.

Sjukvården tillhör landstinget men berör alla boende i Botkyrka. För oss socialdemokrater är målet att vi får en sjukvård med bättre service utan långa väntetider och köer. Vården och omsorgen ska vara lätt att få kontakt med och tillgänglig för alla. Vi vill ersätta borgarnas orättvisa system ”Vårdval Stockholm” med ”Hälsoval Stockholm” som ska ge vård efter behov. Vi kan inte acceptera system där man kan köpa sig förbi köer, på exempelvis barnsjukhus. För att klara framtidens utmaningar gäller det att kunna bibehålla och förbättra människors hälsa. Det behövs ett ökat fokus på det förebyggande arbetet. Vi ska verka för att det förebyggande arbetet prioriteras. Människor med psykisk sjukdom eller psykiska funktionshinder

ska få den vård de behöver. Vi socialdemokrater ska se till att arbetet med att se hela människan tar form – kommunen i samarbete med landstinget.

Ingen ska behöva leva utan tak över huvudet. Det är den värsta sortens ofrihet. Vi socialdemokrater vill upprätta konkreta program för alla som drabbas av hemlöshet och erbjuda individuellt stöd och boende. Vi ska angripa orsakerna och arbeta för att förebygga vräkning och stödja de frivilligorganisationer som gör ett ovärderligt arbete för hemlösa samt missbrukare. Kommunen har det primära ansvaret för akut boende och resurserna behöver stärkas.

För oss socialdemokrater handlar välfärd om att samhället ska garantera att grundläggande samhällsfunktioner kommer alla till del oberoende av ens inkomst eller sociala bakgrund. Det ska finnas bra förskolor och skolor till våra barn, kvalitativ äldreomsorg och sjukvård, men också fungerande vägar och annan infrastruktur. Samhällsfunktioner som säkrar individens trygghet genom hela livet, om man blir sjuk eller arbetslös. Välfärd handlar också om att skapa meningsfullhet för varje individ genom att tillhandshålla badhus, bibliotek, kultur och tillgängliggöra natur som rum för rekreation.

3.2 Kvalitet i verksamheten – med valfrihet

Eftersom vi finansierar välfärden tillsammans har alla Botkyrkabor rätt att få del av en välfärd med hög kvalitet. Andra utförare inom välfärdssektorn kan utgöra ett bra komplement till kommunens egen verksamhet. Privata, kooperativa och sociala företag kan bidra till att utveckla välfärden. Kraven på kvalitet, insyn och valfrihet ska gälla för all välfärdsverksamhet som betalas via skatten, oavsett vem som är utförare. Vi ska utforma tydliga kvalitetskriterier som alla verksamhetsutförare inom kommunen är skyldiga att följa. För att säkerställa kvaliteten ska kontinuerliga kvalitetsredovisningar genomföras. För att stärka människors valfrihet ska resultatet vara tillgängligt för Botkyrkaborna så att de har möjlighet att göra relevanta jämförelser mellan olika utförare. Valfrihet är i sig en kvalitet.

Den kommunala upphandlingen av verksamhet och varor ska användas aktivt, inte bara för att få ut mesta möjliga kvalitet av varje skattekrona. Genom smarta upphandlingar kan vi också skapa fler jobb- och praktikmöjligheter för Botkyrkabor, värna om goda arbetsvillkor hos seriösa utförare med kollektivavtal och bidra till en bättre miljö.

Det får inte finnas någon motsättning mellan valfrihet och jämlikhet. Oavsett vilken utförare Botkyrkaborna väljer ska det vara vård och omsorg av hög kvalitet. Att ge människor ökad valfrihet inom välfärden är positivt och ger möjlighet att påverka kvaliteten och innehållet i välfärdtjänsterna. Utgångspunkten för valfriheten ska vara människors behov, inte utförarnas villkor. Vi socialdemokrater kommer aldrig att acceptera att gemensamma skatteresurser för välfärdsverksamhet går till privata ägares vinstuttag på bekostnad av kvaliteten i välfärden.

3.3 Mönsterarbetsplatser i Botkyrka

Botkyrka kommun ska ständigt sträva efter att utveckla och förbättra sin verksamhet. En förutsättning för att lyckas är att ta tillvara den kraft som finns hos alla välfärdsarbetare i kommunens verksamheter. Det ska vara attraktivt att arbeta i Botkyrka kommun och därför ska vi se till att medarbetarna trivs på sitt jobb, att de får möjlighet att använda sina kunskaper och att de har en reell möjlighet att påverka sin arbetsituation. Som anställd inom kommunen ska man ha möjligheter att utvecklas inom sitt yrke genom kompetensutveckling. Arbetsmiljön på kommunens arbetsplatser ska ständigt förbättras. Heltid ska vara en rättighet, deltid en möjlighet. Vi ska fortsätta utveckla mönsterarbetsplatser i Botkyrka.

Kommunen ska ta initiativ till samverkan mellan kommunen, gymnasieskolor och högskolor som agerar inom välfärdens område. Kommunens verksamheter ska ligga i framkant vad gäller ny kunskap och nya metoder. Mångkulturellt Centrum har en viktig roll för att ta tillvara och förmedla kunskaper.

3.4 Folkhälsa kräver jämlikhet

Folkhälsan är en viktig välfärdsfråga och utmaningen ligger i att minska den stora ojämlikheten i våra invånares hälsa. Idag råder stora sociala skillnader mellan människors levnadsvillkor, såsom inkomst och utbildningsnivå. Sociala och ekonomiska villkor har stor betydelse för folkhälsan. Utjämnandet av klyftor och levnadsvillkor är det bästa sättet att uppnå jämlik hälsa i Botkyrka. Det handlar om att arbetslösa ska få arbete, inte bara för att få en inkomst utan också för att arbetet har betydelse för individens möjlighet att vara delaktig i samhället. Arbete ger en värdefull social samvaro med kollegor och individen får möjlighet att känna nyttan och betydelsen av sin egen arbetsinsats, vilket stärker självkänslan.

Vi socialdemokrater vill i folkhälsoarbetet skapa förutsättningar för Botkyrkaborna att välja goda levnadsvanor, exempelvis genom att se till att det finns tillgång till trafiksäkra cykelbanor så att föräldrarna vågar låta sina barn cykla till skolan och att de själva lämnar bilen hemma till förmån för cykeln. En annan viktig del i folkhälsoarbetet är att kommunen ska bistå med praktiskt socialt stöd till våra kommuninvånare, exempelvis genom att tillhandahålla konsumentrådgivare och se till att det finns mötesplatser som erbjuder stöd till Botkyrkaborna som t ex öppna förskolan och ungdomsmottagningar.

3.5 Bred dialog och delaktighet ger resultat

Vi socialdemokrater vill fortsätta utveckla formerna för dialog och delaktighet med alla medborgare i Botkyrka. Botkyrkaborna ska vara informerade, ha många möjligheter att påverka politiska beslut och enkelt få kontakt med sina folkvalda representanter, exempelvis genom medborgarförslag eller öppna nämndsammanträden. Det ska finnas en närhet mellan den enskilda Botkyrkabon och de politiska besluten. De politiska partiernas verksamhet – med många aktiva medlemmar – utgör grunden i den representativa demokratin. De lokala dialogforum som utvecklats under senare år har varit värdefulla för samtal om viktiga aktuella frågor med boende. Antalet aktiva har varit över förväntan. Vi vill utveckla de lokala dialogforumens verksamhet. Vi hoppas att de lokala rådslag som genomförs ska bli uppskattade bland dem som deltar och på så vis får vara med och direkt påverka utvecklingen i sin stadsdel.

Vi socialdemokrater vill ge stöd till demokratiutveckling och undanröja hinder för Botkyrkaborna att delta och engagera sig i samhället. Vi vill involvera Botkyrkaborna i det demokratiska samtalet och underlätta för kvinnor och män, unga och äldre, från alla samhällsgrupper att påverka samhällsutvecklingen i Botkyrka. Kommunen ska ha en aktiv dialog med Botkyrkaborna genom att till exempel bjuda in till öppna samråd. Ett annat sätt för att fördjupa Botkyrkabornas delaktighet och inflytande är att arrangera lokala rådslag. Ett sprudlande föreningsliv formar och utvecklar Botkyrka. Föreningarna är viktiga samtalspartners. Vi vill verka för en aktiv samtalsdemokrati där kontinuerlig dialog sker med föreningslivet. Även studieförbunden spelar en viktig roll.

Vi vill verka för att fler ungdomar engagerar sig politiskt. Därför har vi infört ett mandatbaserat stöd till de politiska ungdomsförbundens lokala avdelningar. Det kan bidra till ett ökat valdeltagande bland yngre. Genom ungdomsfullmäktige, ungdomsråd och elevråd ges ungdomar en röst och en möjlighet att påverka politiken och kommunens verksamheter. Kommunala pensionärsrådet (KPR) och "kommunala rådet för funktionsnedsatta" (KHR) är viktiga bryggor mellan inblandade organisationer och den kommunala organisationen. Vi vill utveckla råden som viktiga forum för dialog. Råden bör vara representativa i förhållande till berörd del av befolkningen.

För en välfärd med kvalitet och mångfald i Botkyrka vill vi:

- Öka valfriheten och ställa tydligare kvalitetskrav för all skattefinansierad verksamhet
- Fortsätta arbetet med att göra Botkyrka kommuns arbetsplatser till mönsterarbetsplatser
- Öka samarbetet med universitet/högskola för kunskapsutveckling i den kommunala välfärden
- Aktivt använda upphandlingar för bättre kvalitet, social rättvisa och miljöansvar
- Utveckla arbetet med dialog och delaktighet för bästa möjliga resultat
- Utveckla folkhälsoarbetet för alla åldrar i samtliga kommunaldelar.

4. Bra uppväxtvillkor för flickor och pojkar i Botkyrka

”Om vi förmenar våra unga rätten att vara fullvärdiga medborgare i vårt samhälle, kommer kanske många av dem att ställa sig utanför samhället.”

Olof Palme, ”Våra framtidsfrågor”, tal vid Harvarduniversitetet, år 1984

4.1 Rätt att ha kul i Botkyrka

Hos våra barn och våra ungdomar bor framtiden. Vi socialdemokrater vill uppmuntra ungas drivkrafter och ge dem möjlighet att känna framtidstro. Botkyrkas unga är en framgångskraft för hela kommunens utveckling. Botkyrka ska vara Sveriges bästa barn- och ungdomskommun. FN:s konvention om barnens rättigheter ska vara styrande i kommunens arbete, för både förtroendevalda och kommunens personal. Barnen och ungdomarna i Botkyrka ska ha god kunskap om och känna sig trygga i sina rättigheter.

Demokratin måste återvinnas av varje ny generation. Demokratin vinner de nya generationerna genom att förtjäna deras förtroende och deras respekt. Att barn och ungdomar är värdefulla är en grundsyn som ska prägla hur vi vuxna inom kommunen bemöter våra unga. Ungdomsfullmäktige ger ungdomarna en reell möjlighet att påverka och förändra Botkyrka. Det är ett forum som styrs och hanteras av ungdomarna själva. Ungdomsfullmäktige är en skola i praktisk demokrati.

Botkyrka är Sveriges mest interkulturella kommun och det betyder att ungdomarna i Botkyrka har, oavsett bakgrund, ett försprång i en alltmer globaliserad värld. De har ett försprång på en globaliserad arbetsmarknad och de har ett försprång i ett mer internationellt präglat samhälle. Vi vill att unga i Botkyrka ska vara trygga i sin identitet och uppleva sig själva som resursstarka.

4.2 Kunskap är makt och kunskap är frihet

Varje människas skolgång är betydelsefull, såväl för individen som för samhället. De barn som börjar förskolan idag är morgondagens forskare. Vi socialdemokrater ser utbildningssystemet, från förskolan till studier på högskolan, som en helhet. Vår uppgift är att göra resan genom utbildningssystemet väl värd.

Alla skolor i Botkyrka ska vara bra skolor. Vi socialdemokrater kan aldrig acceptera ett skolsystem som leder till att barnen ärver sina föräldrars socioekonomiska situation i negativ bemärkelse. Skolorna ska ha så hög kvalitet att varje barn i Botkyrka, utifrån sina unika förutsättningar, når fastslagna kunskapsmål och färdigheter. Friskolor och kommunala skolor ska ha likvärdiga förutsättningar. Elever och föräldrar ska kunna ställa samma krav på utbildning oberoende av vilken skola de väljer. Den pedagogiska verksamheten ska vara uppdaterad mot modern pedagogik. Skolorna i Botkyrka ska ha en kunskapsbaserad organisation där personalen ska utgå ifrån relevant forskning.

Vi socialdemokrater är övertygade om att alla kan och vill lära. Alla barn i Botkyrka har rätt att bli sedda. Barn är olika och lika möjligheter kräver olika resurser. En viktig princip för resursfördelningen mellan skolor är att behoven ska vara styrande. Skolan är en unik mötesplats där barn med olika social, etnisk

och kulturell bakgrund träffas. Forskning har visat att det blir bättre skolresultat i skolor där barn med olika bakgrund går tillsammans.

Språket är en grundläggande del i lärandet men också en förutsättning för att individerna ska kunna vara delaktiga i samhället. Därför prioriterar vi barnens språkinläring. I Botkyrka har vi många barn som möter många språk. Forskning visar att förstärkning av barnens svenska såväl som deras modersmål leder till en bättre språkutveckling. Vi genomför en unik språksatsning i vårt utbildningssystem som stärker barnens språk och därmed även barnens möjligheter att tillgodogöra sig kunskap på flera olika språk. Botkyrkas skolor ska, i möjligaste mån, erbjuda tvåspråkig undervisning. Det är viktigt att personalen inom Botkyrkas skolor har ett interkulturellt förhållningssätt. Det är värdefullt att personalen har en etnisk och kulturell mångfald.

Alla elever ska ha tillgång till en kvalitativ skolhälsovård som består av en sammansättning av olika yrkeskompetenser såsom kuratorer, sjuksköterskor, läkare och psykologer. Skolhälsovården behöver också ha en uppsökande verksamhet som fångar upp elever som riskerar fysisk eller psykisk ohälsa. Livskunskap ska finnas på alla kommunens skolor.

Många ungdomar uppger att de mår psykiskt dåligt, inte sällan inåtagerande tjejer. Försäljningen av antidepressiva medel till unga har ökat. De barn som växer upp i familjer där en eller båda föräldrarna missbrukar alkohol eller andra droger eller tvingas bevittna våld i familjen måste fångas upp och ges stöd och hjälp i ett tidigt skede. Därför behövs samordning och samverkan i kommunen mellan skola, socialtjänst, barn- och ungdomspsykiatri samt ungdomsmottagning. För oss socialdemokrater är det en prioriterad fråga att se, stödja och inte glömma bort dessa barn.

Det förebyggande ungdomsarbetet är betydelsefullt. Polisen och brandkåren gör ett betydelsefullt arbete med att få en bra och god relation till våra ungdomar. Det är viktigt att polisen fortsätter sin satsning att finnas ute i närområdena för att skapa goda relationer till boende och vara förebilder för ungdomarna.

Skolorna i Botkyrka ska förmedla och i sin verksamhet utgå från alla människors lika värde, jämställdhet, och de demokratiska värden vårt samhälle grundar sig på. Vi ska inleda ett utvecklingsarbete gällande genuspedagogik. Det är oacceptabelt att flickor används som "stötdämpare" i klassrummet och att det accepteras att pojkar presterar sämre resultat. Personalen ska tillämpa ett genusperspektiv och ett interkulturellt förhållningssätt i såväl undervisningen som i bemötandet av elever. Botkyrkas skolor ska tillsammans med barn och föräldrar aktivt jobba mot mobbing, diskriminering och andra former av intolerans. Vi accepterar inte skolor som bygger sin verksamhet på politisk eller religiös grund.

4.3 Ett barnvänligt Botkyrka

Förskolans pedagogiska verksamhet bidrar till att ge barn en bra start i livet. Förskolans verksamhet ska präglas av lekfull inläring och social gemenskap. Vi socialdemokrater tycker att alla barn ska ha rätt till förskola på heltid. Det är viktigt utifrån ett barnperspektiv och för den pedagogiska utvecklingen.

Möjlighet till heltid i förskolan har även ett tydligt jobbsyfte – kommunen kommer att behöva anställa mer personal och samtidigt ger det tid för föräldrar som idag är arbetslösa att söka och hitta nya jobb.

Vi socialdemokrater vill minska barngrupperna i förskolan. Genom mer personal, både förskollärare och barnskötare, kan vi bidra till att barngruppernas storlek kan minska och därmed kan arbetsmiljön och tryggheten förbättras. Ett rimligt mål är att det ska vara max fem barn per vuxen. All personal ska ha kunskaper i pedagogisk dokumentation. Förskolans ”pedagogistor” ska fortsätta agera för pedagogisk utveckling. Med fler barn i förskoleålder behövs en fortsatt utbyggnad av förskolan. Den fysiska miljön såväl inomhus som utomhus ska stimulera en god pedagogisk verksamhet. Det är också viktigt att genomföra ”pedagogiska renoveringar” av befintliga lokaler, där behov finns.

Många barnfamiljer lever under stress och upplever krav på sig själva att klara av jobb, familj och en meningsfull fritid. Vi vill utveckla kommunens föräldrastödjande verksamheter, såsom öppna förskolor och föräldrastödsutbildningar. Arbetslivet har förändrats och det finns många som inte arbetar på den traditionella veckoarbetstiden. Förskolan måste vara tillgänglig när föräldrarna jobbar. Det är inte minst viktigt för kvinnor inom vården som ofta har oregelbundna arbetstider. Vi vill ha nattöppna förskolor (nattis) i alla delar av kommunen.

4.4 Pedagogisk mångfald i grundskolan

Vi vill att alla elever ska lämna grundskolan med behörighet till något av gymnasieskolans nationella program. Lärare och skolledare har en ovärderlig betydelse för att uppnå denna målsättning. Vi vill att lärarna inom skolorna i Botkyrka ska vara utbildade, kompetenta och behöriga. Systematisk fortbildning är avgörande för att utveckla skolornas kvalitetsarbete. Den specialpedagogiska kompetensen behöver stärkas i skolornas arbetslag så att barn med särskilda behov uppmärksammas tidigt.

Det är viktigt för eleven, föräldrarna och skolan att följa varje elevs kunskapsutveckling. Individuella utvecklingsplaner ska formuleras för varje elev som ett instrument för uppföljning och planering. I den ska det tydligt framgå hur eleven ska uppnå de uppsatta målen. Pedagogisk dokumentation genom observation, dokumentation och reflektion ska användas som verktyg för att synliggöra och stärka elevernas kunskapsutveckling. För elever som riskerar att inte nå målen ska skolan på ett tidigt stadium ta fram en åtgärdsplan. De elever som inte uppnår kunskapsmålen ska erbjudas extraundervisning på sommarlov och andra lov. Elever som efter grundskolan inte uppnår behörighet till gymnasiet ska erbjudas ett extra års undervisning. Vi eftersträvar en högre grad av integration mellan särskolan och grundskolan i Botkyrka. Arbetet med att utveckla särskolan är en viktig del av det kvalitetsarbete som nu har inletts för att säkerställa alla barns utveckling utifrån sina förutsättningar.

Barnen ska trivas i skolan och skolmiljön ska vara utformad på ett sådant sätt att den ger studiero och trygghet. Vi vill fortsätta investera i pedagogiska skolmiljöer. Lugn och ro ska prägla skolarbetet. Elever som äter ordentligt i skolan får bättre kunskapsresultat. Därför är en näringsrik och välsmakande skolmat viktig. Vi vill öka andelen ekologiska och rättvisemärkta produkter i skolmaten. Alla skolor bör erbjuda

frukost och eftermiddagsmål. Alla ska kunna få måltider anpassade efter sin religion. Alla skolor ska erbjuda minst två alternativa rätter och ett vegetariskt alternativ.

Det är viktigt med en ömsesidig respekt mellan lärare och elever. Elevernas unika potential ska tillvaratas. Negativ stämpling av elever får aldrig förekomma. Elever ska ges möjlighet att vara delaktiga och ta ansvar genom elevinflytande. En hög andel av Botkyrkas elever upplever att de har inflytande över sitt eget lärande och över skolan. Vi vill fortsätta arbetet med elevers delaktighet.

Friskolorna utgör ett bra komplement till de kommunala skolorna och en pedagogisk mångfald bidrar till hela skolans utveckling. Vi vill utveckla bättre verktyg för att värdera/utvärdera skolor. Ett förbättrat verktyg som utöver elevernas betygnivå också redovisar antalet behöriga lärare, möjlighet till elevinflytande och antal lärarledda timmar med mera. Det ska vara enkelt att jämföra de olika skolorna med varandra.

Många av våra kommunala skolor är byggda under 70- och 80-talet och är anpassade efter den pedagogik som då var gällande. Pedagogiken har förändrats betydligt och vi behöver anpassa våra lokaler så att de kan tjäna den moderna pedagogiken. Därför behöver vi göra pedagogiska renoveringar för att anpassa lokalerna till modern kunskapsinläring.

Den kommunala skolan ska vara avgiftsfri. Inga barn ska behöva avstå från att delta på en friluftsdag eller kulturaktivitet för att deras föräldrar inte har pengar att betala avgiften.

Kontakten mellan skolan och föräldrarna påverkar även elevernas resultat. Det ska finnas en regelbunden kommunikation mellan hem och skola. Föräldra- och elevinflytande ska vara en självklarhet på alla skolor. Skolan är inte en ö för sig själv utan en viktig del av samhället. Därför är samverkan mellan skolan, föreningslivet, näringslivet och övriga samhället betydelsefullt. Samverkan med samhällets olika aktörer ger ett mervärde till eleverna. Det ska vara möjligt för föreningslivet och Botkyrkaborna att hyra skolorna och deras olika lokalutrymmen på kvällar och helger. Det bidrar till att skapa trygghet i våra stadsdelar.

Vi socialdemokrater vill att barnen i Botkyrka erbjuds en lättillgänglig, attraktiv fritidsverksamhet med hög kvalitet. Genom pedagogisk gruppverksamhet får barnen en rolig och meningsfull fritid. Samverkan med föreningslivet är positivt. Fritidsverksamheten för 10-12 åringar ska finnas inom rimligt avstånd från hemmet och ha en nära samverkan med skolan. Andelen utbildade fritidspedagoger ska öka. Vi behöver även bli bättre på att involvera fritidspedagogerna i elevhälsoarbetet. Fritidsverksamheten ska utvecklas och ge alla barn möjlighet till stimulans genom skapande lek och inte minst läxläsningshjälp.

4.5 Gymnasieskolor med spets i Botkyrka

Vi vill verka för att alla ungdomar i Botkyrka påbörjar och fullföljer en gymnasieutbildning. Vi vill även ge möjlighet för elever som tidigare hoppat av sina gymnasiestudier att återvända för att slutföra sina studier. En gymnasieexamen ger förutsättningar för jobb eller högre studier. Botkyrka kommun ska i samverkan med våra grannkommuner erbjuda meningsfulla och spännande såväl praktiska som

teoretiska gymnasieprogram. Målet är att alla elever ska komma in på sitt förstahandsval till gymnasiet. Vi vill fortsätta utveckla den gemensamma gymnasieregionen i Stockholms län som ökar elevernas utbud av gymnasieutbildningar och praktikmöjligheter.

Botkyrka har tre moderna kommunala gymnasieskolor; S:t Botvids gymnasium i Hallunda, Tumba gymnasium och Tullinge gymnasium. Vi socialdemokrater värnar om att kommunen har väl fungerande gymnasieskolor i alla delar av kommunen. Gymnasieskolornas program ska vara flexibla för att möta elevernas krav på innehåll och kvalitet. Vi vill fortsätta utveckla program med spets i kommunen. Idag finns flera sådana program i kommunen. Det finansekonomiska programmet (FINEK) på Tumba gymnasium har som en av 20 program i landet status av att vara en utbildning med riksintag. Här finns även ett mediaprogram och el- och fordonsprogram – som ger jobb. Vid Tumba gymnasium finns Xenter, en viktig mötesplats med gymnasieutbildning och ett flertal kvalificerade yrkesutbildningar, bland annat inom grafisk produktion. S:t Botvids gymnasium erbjuder exempelvis ett naturvetenskapligt program och ett handels och administrativtprogram med mycket goda resultat. Här finns även ett unikt cirkusprogram, i samarbete med Cirkus Cirkör. På Tullinge gymnasium är det naturligt att årligen bjuda in Nobelpristagare till skolans naturvetenskapliga program.

Vi socialdemokrater anser att det är fel att sänka kunskapskraven på de yrkesförberedande gymnasieprogrammen. Vi vet att alla unga i Botkyrka har förutsättningar att tillgodogöra sig kunskap för att få grundläggande högskolebehörighet. Därför ska vi, trots att den borgerliga regeringen sänker kunskapskraven, se till att eleverna i vår gymnasieskola även fortsättningsvis får en kunskapsnivå som gör dem behöriga till studier vid högskola och universitet. De elever som riskerar att få underkända betyg ska erbjudas individuellt stöd för att klara betygsmålen. Botkyrka har en hög direktövergång från gymnasiet till högskolan. Vi vill öka antalet elever som fullföljer sina studier och får högskolebehörighet så att fler söker sig till högskolestudier.

Kommunen har ett ansvar att följa alla ungdomar, oavsett vilken skola man väljer och även efter gymnasiet. Ingen ska lämnas utanför i Botkyrka. Vi vill hitta modeller för hur kommunen ska följa upp de ungdomar som väljer att studera på en friskola eller ett gymnasium som ligger i en annan kommun. De ungdomar som inte går gymnasiet eller av olika anledningar inte fullföljer sina gymnasiestudier ska följas upp. De ska erbjudas återgång till studier eller praktikplats via kommunen eller arbetsförmedlingen.

4.6 Våga ge utrymme för ungas kreativitet

Barn och ungdomar i Botkyrka ska ha en meningsfull fritid. Det ska finnas ett brett utbud av mötesplatser, såsom idrottsklubbar, teater- och kulturverksamhet och andra samlingslokaler. Vi vill att det ska finnas en fritidsgård i varje stadsdel där de unga själva får vara med och styra verksamheten. Fritidsgårdarna ska erbjuda både killar och tjejer en meningsfull fritid. Det behövs även mötesplatser för äldre ungdomar i åldrarna 16-25 år där en del av verksamheten bör vara inriktad på att underlätta för ungdomar att få jobb. Ett blomstrande föreningsliv i kommunen är en förutsättning för en meningsfull fritid för barn- och ungdomar. Inte minst idrottsrörelsen och idébärande ungdomsorganisationer spelar

en stor roll för ungas hälsa och sociala utveckling. Därför vill vi socialdemokrater fortsätta att stötta och samverka med föreningslivet.

Vi vill att möjligheten att utöva idrott ska vara enkelt för Botkyrkas unga. Det ska finnas tillgång till idrottsanläggningar och hallar som är anpassade för en stor variation av idrottsutövande, såsom fotboll, innebandy, gymnastik, konståkning, handboll, friidrott med mera. Vi vill ge ökat utrymme för spontanidrott även i hallar. Det ska ske en rättvis fördelning av tider på idrottsplatser, i hallar och gymnastiksalor och då är det viktigt med ett jämställdhetsperspektiv. Klubbar, ungdomar och föräldrar som använder anläggningarna ska göras delaktiga i brukarråd där man tillsammans med kommunen diskuterar anläggningens förbättringsfrågor. Vi ska tillgängliggöra idrotten för fler. Vi socialdemokrater vill uppmuntra samverkan mellan kommunens idrottsklubbar och skolorna för att få fler unga att utöva idrott.

En meningsfull fritid handlar för många också om kultur, såsom musik och dans eller engagemang i idébärande ungdomsorganisationer. Kommunen stimulerar ett aktivt föreningsliv som erbjuder unga aktiviteter på fritiden. Kommunen bör stödja föreningarnas ledarutveckling och rekrytering av nya ledare. Kommunen ska i en ledarsatsning erbjuda organisationer som har ungdomsverksamhet möjlighet att söka pengar för ledarutbildningar. Med fler ledare i organisationerna kan fler aktivitetsgrupper påbörjas och fler unga kan aktiveras. Botkyrkas många upplevelser berikar ungas fritid.

Kultur ger kunskap och stimulerar självständigt tänkande och spelar en viktig roll i kommunens skolor. Det är viktigt att barn får möjlighet att gå på kulturarrangemang såsom teater, konserter eller besök på museer. Vi anser att alla barn minst en gång per år via skolan ska få delta på ett kulturarrangemang eller museibesök. Vi vill införa en kulturell allemansrätt! Vi vill även skapa ett ökat miljömedvetande och en fördjupad kunskap om hållbar utveckling. Vi vill skapa en känsla för naturen hos Botkyrkas barn och ungdomar. Därför vill vi fortsätta satsningen på den rullande naturskolan och skapandet av en fast naturskolestation på Lida.

Kulturskolan ska erbjuda barn och ungdomar i Botkyrka en bred verksamhet i hela kommunen. Vi är stolta över den nya fina kulturskolan i Tumba. Vi är också stolta över att dessförinnan ha utvecklat kulturskolan med nya lokaler i Alby. Det är viktigt med en rättvis fördelning av kulturskolans resurser över kommunen. En särskild satsning behövs i de delar av kommunen där andelen barn i kulturskolan är låg. Kommunens studieförbund erbjuder värdefulla möjligheter för ungdomar att kunna utöva kultur, fritidsaktiviteter och få en bred bildning i samhällsfrågor.

4.7 Öppna dörrar till vuxenlivet

När våra ungdomar i Botkyrka lämnar gymnasieskolan stiger de in i vuxensamhället med liv och lust och med många nya idéer samt en stark vilja att förändra samhället. Det är en fantastisk möjlighet för vår kommun. När ungdomar utbildar sig, får jobb och startar företag så medverkar de till vår gemensamma utveckling. Samtidigt har vi idag ett samhälle där ungdomar har det svårt att ta sig fram på arbets- och

bostadsmarknaden. Det hämmar möjligheterna för ungdomar att leva ett fritt liv, ta fullt vuxenansvar, välja sina fritidsintressen, skapa relationer och bilda familj.

Vi socialdemokrater vill förkorta ungdomars väg till arbetsmarknaden och se till att det skapas fler arbetstillfällen i Botkyrka. Kommunen behöver bli bättre på att få fram praktik- och traineeplatser för ungdomar inom kommunen och på övriga arbetsplatser inom kommunen. Ett arbete som ska samordnas av Arbets- och kompetenscenter (AKC) i Tumba. Vi ska erbjuda våra ungdomar arbetscoachning på ungdomsgårdarna och på våra gymnasieskolor. Ett annat värdefullt sätt att ge Botkyrkas ungdomar en ingång till arbetsmarknaden är att kommunen erbjuder gymnasieungdomar sommarjobb. Dessa jobb kan ordnas i kommunen, i företag eller i den ideella sektorn.

Botkyrkas närhet till Södertörns högskola har många fördelar. Vi ska fortsätta att medverka till att bredda rekryteringen till högre studier på högskola och universitet. Att fortsätta med eftergymnasiala studier är värdefullt för såväl individen som samhället. Vi socialdemokrater tror på det livslånga lärandet och att det vid olika tider i livet ska finnas möjlighet till kompetensutveckling, inte minst för att möta strukturomvandlingar på arbetsmarknaden. Det är avgörande att det efter grundskola och gymnasium finns ett brett utbud av vuxenutbildning, till exempel via folkhögskolor och studieförbund. Vi fortsätter vår kamp för att Södertörns Högskola ska bli Södertörns Universitet.

Det råder stor bostadsbrist i Stockholmsregionen. Ungas situation på bostadsmarknaden är särskilt bekymmersam. Det är idag svårt för unga att få tag i en bostad till en rimlig kostnad. Hyresvärdar och bostadsbolag ställer höga krav på inkomst vilket diskvalificerar ungdomar som lämpliga hyresgäster. Därför har vi socialdemokrater infört en kommunal hyresgaranti som möjliggör att studiemedel räknas som en godtagbar inkomst. Vi behöver bygga fler bostäder så att tillgången på bostäder matchar efterfrågan.

För att skapa bra uppväxtvillkor för flickor och pojkar i Botkyrka vill vi:

- Införa "nattis" i alla delar av kommunen
- Garantera alla 16-åringar i Botkyrka ett sommarjobb
- Garantera välfungerande fritidsgårdar i varje stadsdel
- Locka fler till kulturskolan, bland annat genom att se över avgifterna
- Utveckla undervisningen med livskunskap på alla skolor
- Rekrytera och fortbilda fler förskolelärare och fritidspedagoger
- Öka personaltätheten främst på förskolan och i fritidsverksamheten
- Öka andelen behöriga pedagoger
- Alla barn i årskurs 6-9 ska ha en personlig dator
- Alla barn och ungdomar ska känna sig starka i sin identitet
- Införa tvåspråkig undervisning och språklig kompetens
- Satsa på matematik och naturvetenskap i skolan
- De elever som riskerar att få underkända betyg ska erbjudas individuellt stöd för att klara betygsmålen

5. Många möjligheter för äldre i Botkyrka

”Mamma byggde landet. Monument av tvätt. Motorvägar av frukostar. Miljonprogram av tröstad gråt. Idag förstår jag det som ingen vet. Mamma har gjort en heroisk insats för Sverige. Hon har underlättat överklassens liv och möjliggjort deras insatser i svenskt näringsliv, hon har byggt landet och fått hjulen att snurra. Hon kom hit när det var brist på arbetskraft, arbetade och födde sex skattebetalare. Hon belastar inte staten med många ören i pension. ”

Karin Nielsen, ur antologin Tala om klass, Ordfront 2007.

5.1 Rättvisa villkor för pensionärer

Botkyrka ska vara en kommun där äldre trivs och känner sig hemma. Många av dagens äldre har minst lika fullt i almanackan som före pension. Det ska vara kul att bli gammal! Vi vill skapa ett Botkyrka som bygger på sammanhållning mellan generationer och samhällsgrupper, där alla bidrar och alla får del av vår gemensamma välfärd. Vi är övertygade om att det ger bäst förutsättningar för alla människor att förverkliga sina livsdrömmar. Människors frihet och hälsa ökar när klyftorna i levnadsstandard och livsvillkor är små och när män och kvinnor är jämställda.

Den orättvisa pensionärsskatten ska bort. Dagens situation skapar en orättfärdig klyfta mellan generationer. Pension ska ses som uppskjuten lön. Likaväl som det ska löna sig att arbeta, ska det också löna sig att ha arbetat. Hela välfärdssamhället är uppbyggt på dagens pensionärers slit. Vi vill skapa rättvisa mellan lön, pension och ersättning från trygghetsförsäkringarna när det gäller beskattning – inkomster ska beskattas lika.

Äldre ska bemötas med respekt. I den kommunala verksamheten ska vi värna om den enskildes integritet. Äldre har rätt till eget inflytande över sin vardag. Inom äldreomsorgen och hemtjänsten ska allas delaktighet bejakas. Den enskilde ska så långt som möjligt vara självbestämmande. Vi vill att äldre i större utsträckning ska kunna välja vilka insatser man vill ha. Det ska exempelvis vara möjligt att byta ut en städdag mot en promenad i parken. Den enskilda ska ha inflytande över sina måltider; när och vad som ska ätas. Maten ska vara näringsrik och välsmakande.

5.2 Kultur och motion för en bättre hälsa

Ett aktivt liv berikar och bidrar till en bättre hälsa. Äldres kreativitet ska uppmuntras. I Botkyrka ska det vara möjligt att uppleva och utöva kultur, i alla delar av kommunen. Vår satsning på kultur för äldre ska fortsätta. Vi vill även skapa förutsättningar för äldre att motionera och utföra fysiska aktiviteter. Motion kan motverka benskörhet och andra sjukdomar som drabbar äldre. Det är aldrig för sent att börja röra på sig. Kommunens lokaler, såsom badhus, bibliotek och mötesplatser ska vara tillgängliga för alla. Vi ska även fortsätta tillgänglighetsanpassningen av kommunens offentliga miljöer.

Tillgång till samhällsinformation, nyheter och tidningar är viktigt för allas delaktighet. God tillgång till och kunskaper om modern kommunikations- och informationsteknik är en rättvisefråga. Kommunens service

ska vara tillgänglig för alla. Kommunens bibliotek är en viktig och uppskattad resurs inte minst för många äldre. Lättlästa tidningsalternativ och tillgång till internetuppkoppling ska finnas på såväl biblioteken som kommunens äldreboenden. Det bör finnas god tillgång till ljudböcker för de personer som har svårt att läsa på egen hand.

5.3 Mer gemenskap och mer livskvalitet

Vi socialdemokrater vill motverka den ofrivilliga ensamheten som drabbar många äldre. I Botkyrka ska äldre ges möjlighet att leva ett aktivt liv i gemenskap med andra. Social samvaro främjar en bättre hälsa. Man ska inte underskatta värdet av att mötas över en bit mat eller en kopp kaffe. Föreningslivet – inte minst pensionärsföreningarna – spelar en avgörande roll för äldres möjlighet till gemenskap och samvaro med andra. Det behöver finnas tillgänglighetsanpassade lokaler i alla kommunens stadsdelar. Lokaler som kan bokas av föreningslivet till rimliga hyror ger möjlighet för föreningar att ordna möten, dans eller andra aktiviteter.

Mötesplats Tumba har blivit en succé. Denna mycket uppskattade verksamhet på Tumba äldreboende erbjuder äldre en möjlighet att träffas, umgås, träna och njuta av livet. Vi socialdemokrater vill utveckla motsvarande verksamheter i alla delar av kommunen. Nästa mötesplats skapar vi i Hallunda/Norsborg. Under 2010 byggs också före detta bankhuset i Tumba om till ett Pensionärernas hus i Botkyrka, som en ytterligare mötesplats för äldre i kommunen. I Tullinge vill vi socialdemokrater bygga ett nytt kulturhus, som en mötesplats för alla generationer.

5.4 Vård och omsorg efter behov

När hälsan blir sämre ska kommunen erbjuda en adekvat vård och omsorg. Det är det minsta man kan begära efter ett långt yrkesliv som har byggt upp välfärden av idag. Alla ska känna tillit till omsorgen och veta att man får den hjälp man behöver när man behöver den. Anhöriga ska kunna känna sig trygga i att kommunen erbjuder en god vård och omsorg för deras närstående. Genom regelbunden uppföljning av verksamheten säkerställer vi en hög kvalitet. Ett interkulturellt förhållningssätt är naturligt i Botkyrka. Religion, språk och kultur är viktiga faktorer att ta hänsyn till för att äldreomsorgen ska kunna ges på brukarens villkor.

Individens behov – inte plånboken – ska styra tillgången på vård. Vården och omsorgen ska vara av högsta kvalitet. Ökad valfrihet inom äldreomsorgen är bra, men utgångspunkten för valfriheten ska alltid vara människors behov – inte utförarens villkor. En förutsättning för privata eller kooperativa utförare är att vinstintresset aldrig får bli överordnat vårdbehovet hos den enskilda människan. Fler utförare inom välfärden kan utgöra ett viktigt komplement. Kommunen får dock aldrig frångå sitt grundläggande ansvar för välfärden. Det ska alltid finnas kommunala alternativ att erbjuda.

Om någon drabbas av demenssjukdom ska det finnas särskilt utbildad personal. Anhöriga som vårdar sina närstående i hemmet ska erbjudas utbildning, stöd och avlastning. Det ska ges möjlighet till återhämtning. Kommunens anhörigcentraler spelar en viktig roll.

5.5 Tryggt boende för äldre i alla stadsdelar

Vi socialdemokrater vill att alla äldre ska ha möjlighet att välja det boende som passar den egna situationen. Individerna ska ha ett avgörande inflytande över var och hur man vill bo. Det ska vara möjligt för den som så önskar att med hjälp av bostadsanpassning och hemtjänst bo kvar i det egna hemmet. Hjälp i hemmet och andra hjälpmedel leder till färre fallolyckor, vilket leder till att den äldres trygghet ökar. Det ger en större frihet. Vi vill ha kvar kommunens mycket uppskattade fixartjänst. Den fysiska miljön ska anpassas så att samhället är tillgängligt för alla.

För att garantera alla äldre ett bra boende är det viktigt att utveckla nya boendeformer för äldre. Trygghetsboende är en ny boendeform för äldre som kan komplettera seniorbostäder och särskilda boenden. Därigenom skapas en komplett boendekedja för äldre, vilket kan undanröja onödig oro för många äldre som funderar över sitt boende. Botkyrkabyggen erbjuder numera ett koncept med seniorbostäder. Det är ett ytterligare alternativ. I områden med flerbostadshus utan hiss är det viktigt att komplettera med nya moderna hus, som exempelvis i Segersjö och Tullingeberg.

Det senast byggda kommunala äldreboendet är Silverkronan i centrala Tumba. Nästa äldreboende planeras på före detta Tornbergsskolans tomt i Norsborg. Tanken är att även där ge plats för seniorbostäder eller även ett trygghetsboende, gärna i kombination. Vi socialdemokrater vill att det på sikt finns såväl äldreboende som andra former av boende för äldre i alla stadsdelar. Flytt till äldreboende ska ske i dialog mellan den berörda och kommunen. Personer med demens ska få boende där det finns personal som har kunskap om deras särskilda behov. Par ska ha möjlighet att flytta till ett äldreboende tillsammans och inte behöva splittras från varandra. Det ska finnas möjlighet för äldre att ta med sig sina husdjur när de flyttar till ett äldreboende.

För att skapa många möjligheter för äldre i Botkyrka vill vi:

- Verka för att den orättvisa pensionärsskatten avskaffas!
- Sprida konceptet med mötesplatser för äldre till alla delar av kommunen
- Bygga ett nytt äldreboende eventuellt i kombination med annat boende för äldre i Norsborg
- Möjliggöra för alla äldre att möta personal som talar det egna språket
- Erbjuder alla äldre näringsrik och välsmakande mat som man kan känna igen och njuta av!
- Skapa en mer flexibel hemtjänst, med större brukarinflytande
- Möjliggöra utomhus friskvårdsaktiviteter för äldre i alla kommunens stadsdelar
- Verka för närtrafik i Botkyrkas stadsdelar genom dialog med SL

6. Njut av livet i Botkyrka

”Staden som somnar på kvällen är en annan än den som vaknade på morgonen. Något har byggts och något har rivits. /.../ Men frontlinjen mellan gammalt och nytt är inte kort och rak utan så slingrande och uttänjd att vi knappast vet på vilken sida av nuets kniveggsskarpa linje vi hamnat, om vi lever i det förflutna eller i framtiden.”

Per Anders Fogelström, ”I en förvandlad stad”

6.1 Attraktivt boende för alla

Vi socialdemokrater vill skapa goda livsmiljöer för alla kommunens invånare. Vi vill att det ska finnas många valmöjligheter i boendet oavsett var i Botkyrka man bor, vilka familjeförhållanden man har eller var i livet man befinner sig. Vi tror på en mångfald av olika bostäder, med blandade upplåtelseformer och hustyper, i alla kommunens stadsdelar. Vid nyproduktion ska minst förekommande hustyper eller upplåtelseformer i aktuell stadsdel prioriteras. Vi vill komplettera miljonprogramsområdena med bostadsrätter och äganderätter, gärna även villor. Vi vill komplettera med nya hyresrätter i Tullinge och delar av Tumba. Vi vill skapa trygga, dynamiska och attraktiva boendemiljöer i hela kommunen. Vi vill aktivt motverka boendesegregationen!

En god bostad till en rimlig kostnad ska vara en social rättighet, precis som rätten till skola, vård och omsorg. Idag har tyvärr vissa grupper i samhället svårt att komma in på bostadsmarknaden. Krav i form av fast inkomst, inga betalningsanmärkningar med mera skapar för många en osäker boendesituation. Särskilt svårt har ungdomar som ofta tvingas bo kvar hemma eller leva i en kappsäck. Tryggheten att ha ett eget kontrakt är en viktig nyckel till lycka och framgång i livet i stort. På vårt initiativ har Botkyrka kommun som en av få kommuner infört så kallade kommunala hyresgarantier för att underlätta för unga att få in en fot på bostadsmarknaden. Vi värnar om hyresrätten, inte minst för att ge unga en chans. Ett annat växande problem är att trångboddheten ökar, inte minst i flyktingfamiljer.

Vi socialdemokrater vill att det byggs minst 350 nya bostäder per år i Botkyrka. Vi ska bygga Botkyrka hållbart. Vår inriktning är att i första hand förtäta genom kompletteringsbebyggelse, helst nära utbyggd kollektivtrafik och utan att fördärva värdefull natur eller områdets karaktär. Förtätning gör att vi kan bygga på befintlig infrastruktur (vägar, vatten, avlopp mm), vilket är ekonomiskt fördelaktigt. I andra hand vill vi bygga i redan använda områden som kan omvandlas. Ett sådant exempel är Friluftsstaden Riksten som byggs på ett tidigare flygfält. Vi vill sträva efter att blanda bostäder och arbetsplatser för att skapa mer liv och rörelse, vilket bidrar både till en ökad trygghet och till en bättre folkhälsa.

I stadsdelarna i norra Botkyrka; Alby, Fittja, Slagsta, Hallunda, Norsborg och Eriksberg pågår ett stort antal program- och planprocesser. Nya attraktiva bostäder är ett viktigt sätt att skapa mer levande stadsdelar. Vi har tagit initiativ till fler villatomter för att möta den stora efterfrågan i området. I Slagsta planläggs ett första område. I anslutning till Slagsta Marina finns utrymme för ett stort antal nya attraktiva bostäder, gärna med marint tema. Kanske även flytande villor. I Fittja byggs nya radhus mellan centrum och mångkulturellt centrum. Det blir det första av flera projekt under kommande år. Nya

bostäder, gärna stadsradhus för att komplettera flerbostadshusen, är viktigt för hela stadsdelen. Med stor omsorg om områdets unika kvaliteter vill vi ge plats för fler att njuta av livet vid Hallunda Gård. Före detta Tornbergsskolans tomt planläggs för ett äldreboende, andra typer av seniorbostäder och radhus eller villor. Även i centrala Hallunda finns planer för nya bostäder.

I Alby ger det lokala utvecklingsprogrammet en god grund att stå på. Tillsammans med boende i Alby ska en ny stadsbyggnadsidé visa på var nya bostäder och annat kan byggas. I "Botkyrkastaden" finns enormt fina kvaliteter, inte minst vattnet och naturen. Vi vill ta tillvara dessa kvaliteter och bygga nytt. På sikt vill vi medverka till en överdäckning av motorvägen för att länka samman Alby och Fittja med Eriksberg och Hallunda/Norsborg. Flera vägar, exempelvis Hallundavägen, Albyvägen och Krögervägen, behöver byggas om för en bättre trafiksäkerhet, med trottoarer, planteringar och lägre hastigheter.

Tullinge lockar årligen många nya Botkyrkabor. Många har på senare år förverkligat drömmen om en egen villa. Det är viktigt att förtätningen i Tullinges villakvarter inte sker på bekostnad av värdefull natur och områdets karaktär. Vägar och annan infrastruktur måste också kunna bära den expansion som sker. Vi socialdemokrater vill se en hållbar tillväxt i Tullinge. Inte minst för dem som växer upp i Tullinge finns ett starkt behov av nya hyresrätter. I två centrala lägen bygger därför Botkyrkabyggen nya hyresrätter. Vi ser gärna fler hyresrätter och även studentbostäder. Nära Tullinge station byggs även nya bostadsrätter. Med genomfartstrafiken via förbifart Tullinge finns ytterligare möjligheter att förtäta i centrala Tullinge.

Friluftsstaden Riksten har blivit ett väldigt attraktivt område i Tullinge. Blandade bostäder och närheten till naturen är några kvaliteter. Till området har nya gång- och cykelvägar anlagts. På sikt finns möjlighet att bygga ut spårbunden kollektivtrafik. När etapp 1 av förbifart Tullinge byggs ges förutsättningar för ytterligare bostäder i området. Byggstart av förbifarten kan ske 2012. När hela förbifarten har byggts kan området byggas färdigt. Vi vill se en varsam utbyggnad med ca 100 nya bostäder per år. Takten i utbyggnaden styrs av efterfrågan och av befintliga vägars kapacitet. Förskolor och skolor ska byggas ut i takt med att nya bostäder tillkommer.

I Tumba pågår förtätning i de centrala delarna. Tumba park har på några år blivit ett attraktivt område för den som värdesätter närheten till tåg och bussar. I anslutning till ombyggnationen av Tumba centrum planeras även nya bostäder. Vi ser gärna studentbostäder i Tumba. Bostadsområdet Solhöjden är under utbyggnad. Detta område lämpar sig väl för hus utan behov av värmetillförsel, så kallade passivhus. För att möjliggöra ett mer hållbart resande vill vi se en bussgata mellan Solhöjden och det växande antalet arbetsplatser i Loviseberg. I Skårdal förbättras vägar, vatten och avlopp, vilket öppnar upp området för fler bostäder. I Broängen byggs området Dynamiten med inriktning mot lågenergihus.

I Lill-Tumba, söder om Vretarna finns ett stort område som på några års sikt erbjuder ett ypperligt läge för nya bostäder. Med närheten till Tumba centrum och fantastisk natur hela vägen till Salem kan detta område bli ett lyft för hela Tumba. Ovanför Uttrans grustag, på gränsen till Salem, utvecklas ett nytt bostadsområde. Med utsikt över milsvid natur skapas här ett blandat bostadsområde, nära naturen. På andra sidan järnvägen vill vi undersöka möjligheter att kombinera en upprustning av Rödstu Hage med ny bostadsbebyggelse, gärna med koppling till friidrottsverksamheten.

I Storvreten finns goda möjligheter att förtäta med nya bostäder som kompletterar ett stort antal hyresrätter. Torpängen i östra Storvreten har planlagts för nya attraktiva bostäder. Vi vill utreda hur nya bostäder i Storvretsparken kan göra hela området mer attraktivt. Vi ser gärna att parken i Storvreten kan bli tillgänglig för fler. I den nedlagda grusgropen i Kassmyra finns en stor potential att utveckla ett levande område med såväl bostäder som arbetsplatser, med fantastisk natur på två sidor. Exploatering i detta område gör att Tumba och Vårsta bättre knyts ihop.

På Grödingelandet finns anledning att även fortsättningsvis vara mer försiktig med nya bostäder. Det finns ett stort intresse att bo permanent i delar av Grödinge, men det kräver fungerande vägar, vatten och avlopp. Det krävs också en utbyggd kommunal service. Botkyrka ska byggas hållbart. I Vårsta ser vi att nya bostäder nära utbyggd kollektivtrafik kan bidra till ett mer levande centrum. Den nya Malmsjö skola ger bästa möjliga förutsättningar för barn och unga i denna del av kommunen.

De flesta hus är redan byggda. Ett attraktivt boende för alla kräver stor omsorg om befintliga bostäder och bostadsområden. Hus och anläggningar kräver ett planerat underhåll för att inte kostnaderna ska dyka upp senare i form av mer akuta åtgärder. Botkyrkas många hus från miljonprogrammets dagar står snart inför stora upprustningsbehov. I dessa bostadsområden finns stora behov av förnyelse av parker med mera. Vi socialdemokrater vill se det som en möjlighet. När vi rustar upp och underhåller äldre hus ska vi passa på att förnya och inte minst energieffektivisera. Det betalar sig i längden. Vi ska bli bättre på att söka och ta del av bidrag för energi- och klimatomställning.

Vi ser potentialen i kommunens miljonprogramsområden. Genom lokala utvecklingsprogram vill vi, i dialog med boende och verksamma och tillsammans med ansvarstagande investerare och kommande rödgröna regering, lyfta kommunens miljonprogramsområden, såväl miljömässigt som ekonomiskt och socialt. Förnyelsen måste vara ett gemensamt åtagande för kommunen, regionen och staten.

Vi socialdemokrater värnar om hyresrätten. En bred hyresbostadsmarknad med god tillgång till olika typer av bostäder av hög kvalitet och till rimliga priser är viktigt för en fungerande arbetsmarknad och minskade klyftor i samhället. Botkyrkabyggen ska stå för en ansvarsfull förvaltning av befintliga bostäder och bygga nya bostäder, främst i Tullinge och delar av Tumba där hyresrätter idag saknas. Ett starkt kommunalt bostadsföretag är en tillgång för Botkyrkaborna och ett nödvändigt verktyg för en hållbar bostadspolitik. Botkyrkabyggen ska vara ett föredöme, inte minst i miljö- och klimatarbetet. Försäljning eller omvandling till bostadsrätter eller kooperativa hyresrätter av begränsade delar av Botkyrkabyggens bestånd kan prövas, om det ligger i de berörda hyresgästernas och bolagets intresse, samt om det bedöms bidra till områdets utveckling. Botkyrkabyggen ska bidra aktivt i kommunens områdesarbete, men det behövs även fler aktörer på hyresbostadsmarknaden i Botkyrka, som vill investera och vara ansvarstagande samarbetspartners i den långsiktiga stadsdelsutvecklingen.³

³ Formuleringarna är delvis hämtade ur *Botkyrkas riktlinjer för boendepanering* från 2009.

Botkyrka utbreder sig från Mälaren i norr till Östersjön i söder. I kommunen finns dessutom ett stort antal sjöar. För att garantera allmänhetens tillgång till stränder och vatten vill vi värna om strandskyddet. Kontakten med vatten är en stor tillgång, inte minst i kommunens tätbebyggda områden. Ett sätt att öka tillgängligheten kan vara genom ny bebyggelse, under förutsättning att framtida översvämningrisker går att hantera. Villor på vatten (flytande bostäder) kan vara ett sätt att erbjuda ett spännande boende med direkt tillgång till vatten och samtidigt förbättra allmänhetens tillgång till vattnet.

6.2 Utveckla alla kommunens stadsdelar

Botkyrkas stadsdelar ger goda förutsättningar att utveckla en mångfald av bostäder, arbetsplatser och en rimlig grad av kommersiell och annan service. Vi vill värna de lokala centrumanläggningarna. Inte minst för många äldre är närhet till service och rekreation en nödvändighet för ett självständigt och gott liv. Vi vill se ett brett utbud av fritidsaktiviteter i form av bibliotek, kultur, idrott och möten. Närhet till lekplatser och fritidsaktiviteter för våra barn är viktigt för att känna trygghet i sitt närområde. En aktiv fritid med meningsfull sysselsättning är en investering för individen och samhället. Fler mötesplatser för alla åldrar kan bidra till stabilitet och trygghet. Vi vill se levande stadsdelar med närhet till allt det som ger invånarna möjlighet att njuta av livet i Botkyrka.

För att hela Botkyrka, alla kommunens stadsdelar, ska utvecklas har vi initierat ett arbete med lokala utvecklingsprogram. Arbetet pågår i både Alby och Tullinge. Genom diskussion med medborgare och andra verksamma i varje stadsdel vill vi ta tillvara varje stadsdels värden och förändringskraft och skapa en hållbar utveckling, i hela Botkyrka. I stadsdelarna ska det finnas utrymme för barns lek och skapande genom lekplatser och naturmiljöer som uppmuntrar barns nyfikenhet. Alla stadsdelar mår bra av att ha en blandad bebyggelse från olika tidsepoker. Det ger invånarna en möjlighet att utveckla boendet i den egna stadsdelen. Det ger stabilitet och utveckling. Det gör förhoppningsvis att fler invånare bryr sig om sitt område.

6.3 Framtidens stad finns i Botkyrka

Botkyrka är en viktig del av Stockholmsregionens gemensamma bostads- och arbetsmarknad. Med moderna kommunikationer har vi nära till ett stort utbud av handel, nöjen och upplevelser. Stockholm växer. Så även Botkyrka. Inom en generation kan Botkyrka ha mer än 100 000 invånare. Vi socialdemokrater ser intresset att bosätta sig i vår kommun som positivt. Det är ett tecken på kommunens attraktivitet. Det vill vi bygga vidare på. En av kommunens styrkor är mångfalden. I Botkyrka finns något för de flesta. Samtidigt kan man konstatera att det inom kommunen, precis som i regionen i stort, finns en utbredd boendesegregation. Till skillnad från borgerligheten vill vi göra något åt segregationen.

Botkyrka ska vara ett offentligt vardagsrum för alla att trivas i. Vi ser värdet av en spännande arkitektur och estetiskt tilltalande miljöer. Det som byggs i Botkyrka ska vara intressant – ge något mer. Vi vill gärna att människor ska lockas att besöka vår kommun för att ta del av arkitektur och konst. Det kan bidra till att sätta Botkyrka på kartan och göra våra stadsdelar mer attraktiva för boende idag och i framtiden. Ett

aktuellt projekt med potential att bidra till Botkyrkas utveckling har fått namnet "Residence Botkyrka". Genom samverkan med externa parter ska Botkyrka erbjuda konstnärer plats att verka i kommunen genom medverkan i konkreta fysiska projekt. Ett exempel kan vara en anläggning för dagvattenhantering i Fittja med mervärden skapade genom konstnärlig medverkan.

Botkyrka är och vill vara långt ifrån lagom. Hus och platser har betydelse för upplevelsen av en kommun. Att känna stolthet för sin hemort bidrar starkt till hemkänslan och viljan att bo kvar. Botkyrkas mångfald måste kunna ge avtryck i bebyggelsen. Vi ser det som naturligt att kommunens bebyggelse och offentliga miljöer i större utsträckning än idag tillåts präglas av kommunens befolkning.

Vi vill verka för ett hållbart boende och byggande i Botkyrka. Som kommun ska vi kräva och uppmuntra ett mer ansvarsfullt byggande, avseende material och metoder. Vi vill verka för ett mer energieffektivt byggande. Vi vill se många exempel på lågenergihus och så kallade passivhus och gärna även så kallade plusenergihus som producerar mer energi än de förbrukar. Vi ser gärna alternativa energikällor såsom sol- och vindenergi. Botkyrka ska vara en plats för kreativitet och experimentlusta när det gäller hållbart stadsbyggande!

Botkyrka ska vara en av Sveriges bästa kommuner att bo, leva och verka i. En särskild utmaning finns i stadsdelarna i norra Botkyrka. Vi socialdemokrater vill tillsammans med boende och andra omdana miljonprogramsområdena till mer levande stadsdelar, med mer av kontinuerlig utveckling. Nära Stockholm, nära natur och vatten och med en befolkning präglad av mångfald och kreativitet finns alla förutsättningar. Vi vill se till att få in så många kreativa aktörer som möjligt i förnyelsearbetet. Vi vill göra våra miljonprogramsområden till föredömen när det gäller klimat- och miljöambitioner. Vi vill lyfta fram helheten i "Botkyrkastaden" och skapa framtidens hållbara stadsdelar i Botkyrka. Porten till Stockholm finns i Botkyrka.

6.4 Ett trivsamt och tillgängligt Botkyrka

Botkyrkas offentliga miljöer ska vara trygga, trivsamma och tillgängliga. Hur vi mår påverkas av vår fysiska omgivning. Goda livsmiljöer bidrar till ökad trygghet och en bättre folkhälsa. Botkyrkas offentliga miljöer ska uppmuntra till liv och rörelse. Den fysiska planeringen ska utgå ifrån ett hälsofrämjande perspektiv. Trygghetsvandringar är ett viktigt exempel där medborgarna själva är med och utvecklar sin omgivning. Barn och vuxna använder sig av den offentliga miljön på olika sätt och kvinnor och män har olika erfarenheter och upplevelser om vad som är en trygg offentlig miljö. Vi ska lyfta fram barn- och jämställdhetsperspektiv i utvecklingen av kommunens stadsdelar.

För att upprätthålla trygga miljöer är underhåll och skötsel avgörande. Klippning av häckar, byte av trasiga lampor, städning med mera ska prioriteras. Vi vill investera i ett förnyat offentligt möblemang, med fler parkbänkar, papperskorgar med mera. En minskad skadegörelse och nedskräpning ger resurser till nya investeringar. För att uppnå resultat krävs en kraftanstängning tillsammans med medborgare och verksamma i kommunen. Det kan ske via informationsinsatser, kampanjer med mera. Ett hållbart underhåll handlar också om att byta ut ohållbara lösningar, såsom gamla kvicksilverlampor. Idag finns

betydligt mer miljövänliga lampor som dessutom drar väsentligt mindre energi och ger ett bättre ljus. Vi vill även se ett antal kreativa belysningsprojekt i kommunen.

Enligt lagstiftningen ska alla offentliga miljöer och byggnader vara tillgänglighetsanpassade 2010. Det är viktigt att vi tar det här arbetet på allvar. Alla Botkyrkabor ska i möjligaste mån ha tillgång till offentliga miljöer. Tillgänglighetsperspektivet måste in i bostadsbyggandet. För äldre är det exempelvis avgörande att det finns hiss i fastigheten. Goda livsmiljöer rör mer än själva boendet och den offentliga miljön. Det är också viktigt att våra bostadsområden kan erbjuda tillgång till kultur och fritidsaktiviteter, närhet till service, kommunikationer och natur. Vi vill fortsätta arbetet att utveckla kommunens stadsdelscentrum.

6.5 Gott om plats för kultur och idrott

Botkyrka ska vara en plats som alstrar kultur och upplevelser. Kultur och fritid ger meningsfullhet till människor. Studieförbunden har en viktig roll för människors bildning och möjlighet att ta tillvara sina demokratiska rättigheter. Genom studieförbunden erbjuds också en bred kulturverksamhet för alla generationer. Vi socialdemokrater vill att alla ska ha rätt till kultur, idrott och upplevelser i sin närmiljö. Vi vill ta tillvara initiativ från boende och verksamma i kommunen. I Botkyrka har vi ett omfattande föreningsliv, som dagligen gör ovärderliga insatser inte minst för barn och unga i kommunen. Botkyrkas många festivaler bidrar till det goda livet i Botkyrka. Vi vill i dialog med boende och centrumägaren planera och bygga ett kulturhus i Tullinge centrum.

Botkyrka är Stockholms konstgrästätaste kommun. Vi vill fortsätta investera, i bättre möjligheter för spontan idrott och andra aktiviteter. Det kan locka fler att röra på sig, såväl tjejer som killar. Under 2010 investerar vi i nya aktivitetsytor i Norsborg. Innehållet får ungdomarna själva styra över. Brunna idrottsplats ska fortsätta utvecklas – en investering i bättre folkhälsa. Vi vill även, tillsammans med berörda klubbar, investera i Rödstu Hage som friidrottsanläggning. Det kan ske genom försäljning av mark för nya attraktiva bostäder. Vi vill även utveckla platser där äldre kan få sin träning tillgodosedd genom olika typer av utomhusaktiviteter, vilket torde vara mycket positivt ur folkhälsosynpunkt.

Botkyrka erbjuder ett pärlband av besöksmål, exempelvis: Botkyrka konsthall, Riksteatern, Subtopia, Hågelbyparken, Lida Friluftsgård, Mångkulturellt Centrum, Tumba Bruksmuseum, Vårstavi, Sturehofs slott, och ett antal fina badplatser. Vi vill utveckla fler besöksmål i kommunen. Det senaste tillskottet är Hangaren i Alby – en ny scen för världens nycirkuskompanier med flera och en studio för filmproduktion. Familjen Lindgrens planer för Hågelby kommer att ge såväl nya upplevelser som bättre tillgång till natur- och kulturmiljöer. Vi vill locka fler besökare till Botkyrka och därför behövs en aktiv turismpolitik, med allt från särskilda utbildningar i skolan till betydligt bättre turistinformation. Fler turister i Botkyrka kommer även att skapa behov av bland annat hotell och vandrarhem.

6.6 Natur och upplevelser för en aktiv fritid

Botkyrka erbjuder gott om bostadsnära natur och parkmiljöer. Vi vill fortsätta förnyelsen av kommunens parker och gröna rum. Exempelvis Vårsta strandpark har fått en fin ansiktslyftning i kombination med

rening av Malmsjön. Efter kreativ dialog med närboende bland annat utifrån jämställdhetsaspekter ska Albyparken förnyas. Vi har satsat på flera nya naturreservat, dels för att värna den biologiska mångfalden och dels för att skapa bättre tillgång till Botkyrkas fantastiska natur- och friluftsmiljöer. På tur efter Stora Träsket och Vinterskogen står området runt Lida Friluftsgård och Svartkällsskogen. Det är även viktigt att man kan ta sig ut i naturen via kollektivtrafik och gång- och cykelvägar.

2010 kommer Tullinge strand äntligen att få ett lyft. Vi låter Tullingeborna bestämma hur genom ett lokalt rådslag. Under 2010 genomförs även en rejäl satsning på Botkyrkas badplatser. Under kommande år vill vi investera i förnyelse av Tunaparken och Fittjas parker. Med en ny cykelplan fortsätter vill vi investera i nya gång- och cykelvägar. Efter Alby-Tullinge och Vårsta-Smållan vill vi gå vidare med Tumba-Tullinge och andra förbättringar av gång- och cykelvägnätet.

I Botkyrka finns ett antal koloniträdgårdar, där människor möts i social gemenskap för att bedriva småskalig odling. Det ger tillfälle att andas frisk luft och möjlighet till rekreation. Koloniträdgårdar utgör mötesplatser över generationsgränser och mellan olika kulturer. Odlingen ger en anledning att mötas och umgås.

För att fler ska kunna njuta av livet i Botkyrka vill vi:

- Möjliggöra minst 350 nya bostäder per år, i första hand genom förtätning
- Planera nya villor och radhus i norra Botkyrka och nya hyresrätter i Tullinge och delar av Tumba
- Fortsätta utvecklingen av kommunens stadsdelscentrum
- Kraftsamla arbetet för att utveckla och bygga ihop Alby och Fittja med Eriksberg, Hallunda och Slagsta, genom en överdäckning av motorvägen
- Fortsätta arbetet med lokala utvecklingsprogram i dialog med boende och andra berörda
- Investera i mer spontanidrott för flickor och pojkar i alla kommunens stadsdelar
- Bygga ett nytt kulturhus i centrala Tullinge
- Bygga en ny fungerande anslutningsväg och ny gång- och cykelväg till Lida Friluftsgård
- Förverkliga kommunens cykelplan genom att investera i nya och bättre cykelvägar
- Gå vidare med saneringen av kommunens sjöar, näst på tur står sjön Aspen
- Anordna en årlig idrottsgala för att uppmärksamma kommunens idrottsliga framgångar

7. Lev klimatsmart i Botkyrka

”Om vi sköter vår egen miljö på ett förnuftigt sätt bidrar vi därmed inte blott till vårt eget folks välfärd. Vi ger också prov på internationell solidaritet. Detta enkla faktum ger en ny dimension till nationell suveränitet och till det gemensamma arbetet för fred. När det gäller människors livsmiljö finns det ingen individuell framtid, varken för människor eller nationer. Framtiden är gemensam. I gemenskap måste vi dela den. Tillsammans måste vi skapa den.”

Olof Palme, tal vid FN:s miljökonferens i Stockholm, år 1972

7.1 Botkyrka - fossilbränslefri kommun

I Botkyrka ska det vara möjligt att leva klimatsmart. En av vår tids största utmaningar är klimatfrågan. Vi – du och jag – måste ta vårt ansvar i Botkyrka. Klimatomställningen är allas vårt ansvar. Vi måste minska användningen av fossila bränslen och radikalt minska utsläppen av klimatgaser. Transportsektorn står för den största påverkan. Vi socialdemokrater vill gå från ord till handling i klimatarbetet!

Klimatförändringarna är ett faktum. Vi måste klimatanpassa samhället för att möta de hot vi står inför. Det är exempelvis inte ansvarigt att bygga om inte översvämningrisker går att hantera. En sak vet vi, det är dyrare att inte göra klimatomställningen än att göra den. Vi vill ha rent vatten så att vi kan dricka vattnet direkt ur kranen och bada i våra sjöar. Vi behöver stärka skyddet för våra grundvattentäkter. Vi vill genomföra en rening av sjön Aspen. Vi vill värna om en god luftkvalitet. Vi vill bygga bort flaskhalsar i trafiken. Vi vill placera transportintensiv verksamhet i anslutning till större vägar. I de fall förorenad mark upptäcks ska sanering ske.

Vi socialdemokrater har varit pådrivande i kommunens arbete med en ny klimatstrategi. Kommunens klimatstrategi sätter upp tydliga mål för klimatomställningen. Botkyrkas kommunala organisation ska vara ett föredöme. Vår vision är ett klimatneutralt Botkyrka år 2040. Senast år 2015 ska den kommunala organisationen vara fossilbränslefri. Hela fordonsparken ska ställas om. Ett första steg är en kommunal bilpool med biogas från det av kommunen delägda avloppsreningsverket i Grödinge. 2010 får Botkyrka kommunens första biogas pump. Insamling av matavfall via SRV ger ytterligare biogas.

Elbilar är framtidens melodi. Kommunen kan, precis som med biogasbilar, bidra till en omställning av fordonsparken. Vi vill gå före och successivt köpa in även elfordon. Det handlar även om att bygga upp en fungerande infrastruktur. Vi vill medverka i en utredning om laddstationer för elbilar i Botkyrka. Vi vill att Botkyrka kommun ska gå före. På vårt initiativ har alla kommunens bilar numera dubbria däck.

Tillsammans med övriga Södertörnskommuner vill vi gå vidare med ett projekt rörande samordnade varustransporter, för en minskad klimatpåverkan. Det handlar om ett stort antal transporter till förskolor, äldreboenden med mera, varje dag. Här finns både pengar och klimat att spara. Författaren Stefan Edman har uttryckt det så här: *”Maten är åksjuk! En internationell frukost har i genomsnitt åkt 3 600 mil innan den hamnar på ditt frukostbord – och det handlar inte om samåkning. Det betyder att frukosten i genomsnitt har förbrukat 3,5 deciliter olja per portion. För en frukost med utpräglad lokala produkter är*

motsvarande siffra drygt 1 milliliter.” Närodlat mat smakar bättre. I urbana miljöer behövs innovativa lösningar för rationell odling av närproducerad mat. Vertikala växthus är en spännande tanke. Vi vill även ställa hårdare klimat- och miljökrav i upphandling av kommunala varor och tjänster.

Slit och släng tillhör det förflutna. Hos dagens unga finns en framväxande medvetenhet om vikten av att vara rädd om jordens resurser. Kretsloppstänkandet måste bli en självklarhet. Vi vill underlätta den privata sorteringen av hushållsavfall genom bättre, individanpassade lösningar. Det ska vara enkelt att vara miljövänlig. Vi vill även möjliggöra secondhand-försäljning på våra återvinningscentraler.

7.2 Bättre villkor för gående och cyklister

För ett klimatsmart liv krävs att vi skapar förutsättningar för ett gott liv utan beroende av bilen. En talande devis är att man ska ”ställa bilen under milen”. För att det ska vara möjligt måste det finnas attraktiva alternativ i form av kollektivtrafik och vägar för att gå, cykla eller på annat sätt rulla fram. Vi kan inte veta idag hur vi färdas i framtiden. Redan idag finns exempel på nya eldrivna individanpassade fordon för urbana miljöer. Vi ska skapa förutsättningar för en omställning av samhället för ett mer klimatsmart liv. Kommunens nya översiktsplan och cykelplan ska förhoppningsvis visa vägen. Vi vill prioritera en fortsatt utbyggnad av gång- och cykelvägar i kommunen. Ett viktigt projekt är den felande länken mellan Tumba och Tullinge. Vi vill också förbättra skyltningen utmed gång- och cykelstråk.

Hållbart resande kräver att hela resan fungerar. Från hemmet till arbetet, skolan eller vart än man ska måste det vara möjligt att färdas smart. Tunnelbane-, pendeltågs- och busstationer ska vara attraktiva som omstigningspunkter för kollektivresande. Vi vill tillsammans med SL med flera utveckla kommunens stationer som en del i attraktiva stadsdelscentrum. I Fittja, Hallunda och Tumba pågår planering för att utveckla resecentra. I centrala Tullinge har kommunen tagit fram ett program för utveckling av bland annat pendeltågsstationen. Vid varje omstigningsplats ska det vara möjligt att parkera sin cykel på ett säkert sätt. Det är inte heller fel om det, som i Tullinge, även finns en allmänhetens cykelpump. Även infartsparkeringar är viktiga för att få hela resan att fungera.

7.3 Investera i mer modern kollektivtrafik

Hur vi reser är en nyckelfråga för Botkyrka, inte minst för att klara klimatet. För att möjliggöra ett klimatsmart liv i Botkyrka behövs en fungerande kollektivtrafik. För Botkyrka och övriga kranskommuner i Stockholm är det viktigt med fungerande kommunikationer till Stockholm, med pendeltåg, tunnelbana och direktbussar, men det behövs även fungerande tvärkommunikationer, för ett mer sammanhållet Botkyrka. Om Stockholm på allvar ska kunna bli en flerkärnig region måste tvärförbindelserna förbättras. Vi vill stimulera kollektivt resande genom att verka för att enhetstaxa återinförs. Dagens zonindelning är orättvis! Det är hög tid att titta på nya klimatvänliga transportsätt för att komma bort från fossilbränsleberoendet.

Botkyrka kommun har tidigare genomfört en studie för en snabbspårväg på sträckan Flemingsberg – Tullinge/Riksten – Tumba – norra Botkyrka – Kungens Kurva. Kommunen har även, på den politiska

majoritetens initiativ, utrett förutsättningarna för spårbilar i Botkyrka. Vi vill tillsammans med SL bygga ut den spårbundna kollektivtrafiken. En första sträcka bör vara mellan pendeltåget i Tumba och tunnelbanan i Alby, inte minst med tanke på etableringen av familjeparken vid Hågelby.

Vi tror att spårbilar kan vara en bra lösning för att komplettera den befintliga spårbundna trafiken och bidra till ett mer hållbart Botkyrka. Vi vill även medverka till ny kollektivtrafik via Mälarens vatten, från Botkyrka till Stockholm. En attraktiv kollektivtrafik kräver många alternativ, anpassade efter den enskilda individens behov. Botkyrka och vår del av Stockholm växer med ett stort antal nya invånare varje år. Det ger ett ökat underlag för kollektivtrafiken. En utbyggd kollektivtrafik ger förutsättningar för nya bostäder och arbetstillfällen. Det är dags för en mer proaktiv planering av ny kollektivtrafik.

Kollektivtrafiken måste vara tillgänglig för alla. I kommunen ska vi fortsätta tillgänglighetsanpassningen av busshållplatser, centrummiljöer med mera. Det är samhället som sätter gränser, inte dess invånare. En god tillgänglighet till kollektivtrafiken är en viktig rättvisefråga. Vi vill tillsammans med SL utveckla närtrafik i Botkyrka. För äldre och funktionshindrade erbjuder närtrafiken en möjlighet att snabbt och enkelt ta sig till omstigningspunkter. En fungerande kollektivtrafik för alla kräver att hela resan är möjlig.

7.4 Energieffektivisering – lönsam investering

Vi kan inte lösa framtidens utmaningar med gårdagens lösningar. Vi vill att Botkyrka kommun går före i klimatomställningen. Kommunens planering ska utgå från ett livscykel tänkande, långsiktig hållbarhet. Investeringar i mer energieffektiva lösningar betalar sig, även ekonomiskt. I kommunens fastigheter finns en stor möjlighet att spara energi. Ett energisparprojekt har pågått under flera år. Vi vill ta nästa kliv. Vi vill genomföra ett brett klimatinvesteringsprogram i kommunens fastigheter. På det viset medverkar vi även till att skapa fler gröna jobb.

Vi socialdemokrater vill uppmuntra ett mer klimat- och energismart byggande. I Botkyrka ska det vara naturligt att söka innovativa lösningar. Vi vill pröva möjligheten att ”premiära” smart byggande, såsom lågenergihus/passivhus/plusenergihus. Nya områden ska planeras med miljön i fokus. I kommunens fastigheter ska bästa tillgängliga energiteknik användas. Vid fastighetsinvesteringar ska möjligheten till produktion av lokal förnyelsebar energi prövas, till exempel med solceller/solpaneler. Vi är även positiva till att vindkraftsanläggningar etableras i Botkyrka.

Ett annat exempel på hur investeringar i lägre energiförbrukning lönar sig är utbyte av gammaldags kvicksilverarmaturer i den offentliga belysningen. Genom att fasa ut kvicksilvret gör vi miljön en tjänst. Dessutom kan energiförbrukningen kapas rejält, vilket sparar pengar. Moderna armaturer gör också att belysningen blir bättre, vilket är positivt för trivsel och trygghet i våra bostadsområden. 2010 inleds ett utbytesprogram av alla kvicksilverarmaturer. Vi vill de närmaste åren fullfölja utbytet.

Botkyrkabyggen är ett viktigt verktyg i klimatomställningen. Det stora antalet allmännyttiga bostäder i Botkyrka ger en stor möjlighet att spara energi. När upprustningen av miljonprogrammets bostäder blir nödvändig vill vi göra dessa bostadsområden till föredömen vad gäller miljö och klimat. Flera exempel

från ombyggnation av miljonprogram visar att investeringar i ökad energieffektivitet är lönsamt på längre sikt. En upprustning av våra miljonprogramsområden ska också leda till ökad attraktivitet och hemkänsla.

För att alla ska kunna leva klimatsmart i Botkyrka vill vi:

- Prioritera gång- och cykelvägar för ett mer klimatsmart resande
- Investera i en helt fossilbränslefri kommunal fordonspark före 2015
- Verka för samordnade varutransporter till kommunala verksamheter på Södertörn
- Aktivt verka för etablering av ny spårbunden kollektivtrafik – steg 1, Spårväg Syd
- Aktivt verka för att fler miljöföretag etablerar sig i Botkyrka
- Utveckla samarbetet med näringslivet för ett mer klimatsmart Botkyrka
- Premiera byggande av miljö- och klimatsmarta bostäder
- Se Botkyrkabyggen som ett verktyg för miljö- och klimatomställning